

SKLEPI JAVNE TRIBUNE O ŠTIPENDIRANJU

Stanje na področju štipendijske politike se je tolikanj zaostriло in postalo kritično, da zahteva takojšnjo rešitev. Zato zahtevamo sledeče:

1. Zahtevamo dosledno izvrševanje družbenega dogovora o štipendiranju in s tem v zvezi takojšen podpis samoupravnih sporazumov v tistih delovnih organizacijah, ki te svoje samoupravne socialistične dolžnosti še niso izvršile.

2. Zahtevamo, da začno delovne organizacije takoj in dosledno izvrševati samoupravni sporazum. Za delovne organizacije, ki so sporazum podpisale, pa sredstev ne odvajajo, zahtevamo, da se uvedejo sankcije po sporazumu.

izplačevati revalorizirane štipendije, obenem pa se naj tudi izplačajo razlike od 1. 1. 1975.

6. Čim prej se mora urediti financiranje poklicnih šol in štipendiranje učencev v gospodarstvu (primer TAM).

7. Otroški dodatek se ne sme odšteti od štipendije, prav tako pa se tudi štipendija ne sme prišteti v dohodek družine pri določanju otroškega dodatka.

8. Takoj naj se prične z gradnjo študentskih domov v Mariboru in Ljubljani, vendar pa ne iz sredstev štipendijskih skladov, dokler se ne pokrijejo potrebe po štipendijah.

9. Zahtevamo, da vse družbeno politične organizacije na čelu z Zvezo komunistov takoj začno z resno politično akcijo in pomagajo razrešiti krizni položaj na področju štipendiranja.

3. Takoj se naj prične odvajati in razporejati sredstva v solidarnostne sklade, da se s tem omogoči štipendiranje v revnejših občinah, ki same niso sposobne zbrati dovolj sredstev. Sredstva se naj prelivajo tudi v tiste občine, ki sporazuma niso v celoti realizirale, pa sredstva iz solidarnostnih skladov nujno potrebujejo.

4. Dokler se ne uredi štipendiranje in štipendijska politika ter ne zaživi solidarnostno prelivanje sredstev, zahtevamo, da se sredstva za gradnjo študentskih in dijaških domov ne črpajo iz štipendijskih skladov.

5. S 1. 1. 1975 so se revalorizirale štipendije na cenzus, ki kljub temu, da ni ekvivalenten življenjskim stroškom vsaj delno izboljšuje socialni položaj študentov, zato se morajo takoj začeti

10. Uvesti je treba več discipline in resnosti pri urejanju štipendijske politike tako v delovne organizacije kot tudi v ustrezne občinske in republiške forume.

11. Ponovno opozarjamo, da je nujno potrebno permanentno odpravljati slabosti in pomanjkljivosti družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov o štipendiranju ter izpopolnjevanje le-teh.

12. Zahtevamo, da imajo neposredni proizvajalci popoln vpliv in kontrolo nad izvrševanjem družbenega dogovora o štipendiranju.

13. Zahtevamo večjo javnost dela in sprotno obveščanje javnosti o poteku štipendiranja in zbiranju ter razporejanju vseh sredstev za štipendiranje.

ŠTUDIJ IN GLASBA ŽE 15 LET

Na valovih radia Maribor že petnajsto leto teče redna štirinajstnevna (samo-)polurna oddaja „ŠTUDIJ IN GLASBA“. Oddaja spada v okvir dela VK ZSM MVZ. Karakteristični in osnovni namen te študentske oddaje je obveščanje širšega kroga ljudi o življenju in delu mariborskih študentov. Da pa oddaja ne bi bila preveč suhoparna in polna samih besed, je popestrjena z moderno glasbo.

Oddaja je na sporedu vsak drugi torek od 18. do 18.30. V pičlih tridesetih minutah, ki so nam na razpolago, se zvrstijo prispevki maloštevilnih, vendar zvestih sodelavcev. Torej je moje pisanje razumeti tudi kot poziv vsem, ki bi radi sodelovali z nami. Pišite, oglašajte se in objavili vam bomo.

V času resnega študija in resnih študijskih in obšolskih dejavnosti, je tudi naša oddaja resnega obličja, v počitniškem času pa z oddajami nikakor ne prenehamo, temveč so le-te vedreje, skratka počitniške.

Prava pravcata škoda je samo v tem, da oddaja nima na razpolago več časa. Pred 15 leti, ko je bilo v Mariboru samo 500 študentov, je trajala oddaja 30 minut. Danes, ko je v Mariboru preko 3000 študentov pa traja oddaja pol ure. Kot vidimo v času ni razlik, lahko samo upamo, da se bodo pri RTV v Ljubljani kmalu, kakor so že obljubili, odločili in nam namenili tisto boro urico programa, ki ga bomo znali s pridom uporabiti, kajti pri urejanju današnjih študentskih problemov se pojavlja polno najrazličnejših „stvari“ za katere bi lahko zvedel še marsikdo drug, zlasti poslušalci radia Maribor.

Če bomo hoteli našo študentsko oddajo izboljšati, bomo morali pljuniti v roke in stopiti skupaj. Torej ponoven poziv:

PRIDITE, SODELUJTE, PIŠITE, KRITIZIRAJTE, SE OGLAŠAJTE, in (ni hudič) skupno bomo zagotovo uspeli!

urednik **DARKO KOREN**

P. S.

Vse članke in mnenja, ki jih boste napisali pa pošljite na naslov:

Darko Koren, Uredništvo KATEDRA, Ob parku 5

POROČILO O OO ZSMS VEKŠ

Kot je znano, smo letos dobili celjski študentje nove prostore na pedagoški gimnaziji v Celju in smo jim prav hvaležni. Upamo, da ne bo potrebna nova selitev, kot je bilo to prej v navadi.

Celjski študentje pa smo začeli tudi z aktivnim delom. Izvoljen je novi IO AČS PA in VEKŠ, ki ga sestavljata dve osnovni organizaciji OO ZSMS VEKŠ in OO ZSMS PA. Vsaka od teh organizacij ima skupnost 1. in 2. letnika. Za novega predsednika IO AČS je bil izvoljen Darko KONČAN. Izvolili smo še predsednike petih komisij: komisije za kulturo, obveščanje in propagando, komisije za šport, komisije za idejno-politično delo in študijska vprašanja, komisije za medštudentske odnose in materialna vprašanja in komisije za mednarodne odnose, v kateri deluje tudi pridruženi odbor AIESC iz VEKŠ Celje.

Naj navedem samo nekaj pomembnejših akcij naših komisij. Komisija za idejno-

politično delovanje je pripravila v prejšnjem semestru za študente VEKŠ in PA predavanje o 9. kongresu ZSMS. Z delom kulturne komisije se ne moremo najbolj pohvaliti, kar pa je čisto razumljivo. Študentje imamo namreč na razpolago samo en prostor in to študentsko sobo, ki je povečini zasedena. Vseeno pa so člani komisije pripomogli k izvedbi programa pri spoznavnem večeru. V programu imajo tudi literarni večer, ki ga bodo uprizorili v Mladinskem klubu Celje. Stremimo namreč po čim večji povezanosti na zunaj in ne samo med komisijami v sami OO.

Športno življenje med celjskimi študenti na VEKŠ je bilo v prvih 3 mesecih zelo razgibano, saj smo se udeležili številnih tekmovanj. Tako se je nekaj celjskih študentov udeležilo Ekonomjade, ki je bila v začetku novembra v Šibeniku. Sredi novembra so bile v Mariboru brucovske igre. S precejšnjim uspehom so sodelovali tudi bruci iz Celja. Pri tem bi poudaril, da imajo celjski študentje slabe

pogoje za trening. Poleg teh večjih tekmovanj pa sodelujejo celjski študentje na raznih turnirjih v sami občini, kot npr. turnir v košarki v počastitev praznika 29. novembra, prvenstva VEKŠ v namiznem tenisu itd. Tudi v prihodnje pripravljajo na VEKŠ več turnirjev, ker so jim dosedANJI pokazali, da lahko dosežejo še več.

Na celjskem VEKŠ pa letos prvič deluje odbor AIESC. Zagotovili so že najmanj 5 praks za tuje študente, kar je za začetek seveda uspeh.

Prišel pa se je II. semester. Predsedstvo OO ZSMS VEKŠ in OO ZSMS PA sta na 2. seji naredila analizo brucovanja, za tem pa sta se lotila vprašanja celodnevne šole in pa gospodarskega vprašanja v Celju. V kratkem bosta tudi seminarja o teh dveh vprašanjih.

Zaupanje v organizacijo ne bomo povrnili z besedami, ki tako zlahka postanejo fraze, pač s takojšnjim in konkretnim delom.

RADO PANTELIČ

ŠTUDENTJE SO DALI KRI

Letošnje krvodajalske akcije na VTŠ se je udeležilo 125 študentov (kar je napredek — lani 96). Zastopanost šol je bila sledeča:

VTŠ 72, VEKŠ in VAŠ po 20 (na VAŠ so imeli zaradi krvodajalske akcije prost dan, udeležili bi se naj vseh 60 študentov), VPŠ 8 in PA 5 študentov.

VKLJUČEVANJE ŠTUDENTOV — PROSTOVOLJCEV V ENOTE TO

Bistvena družbena osnova za razvoj zamisli SLO izhaja iz samoupravnega karakterja odnosov, kjer sleherni občan z lastnimi iniciativami, s sredstvi in organizacijskimi rešitvami sodeluje v ustvarjanju večje splošne borbene sposobnosti jugoslovanskih narodov. Upoštevajoč to izhodišče, pomenijo študentje-prostovoljci v enotah TO uresničevanje koncepta v tistem delu SLO, kjer moramo mlademu človeku na lastno pobudo omogočiti stik z oboroženo komponento SLO in tako upoštevati in zadovoljiti njegovi samoupravni pravici in dolžnosti.

Študentje so za obrambo in obramba je za študente velikega pomena, ker predstavljajo študentje izreden kadroviski vir, po drugi strani pa si pri sodelovanju v vrstah

Na VEKŠ so začeli izdajati revijo PREREZI, katere ustvarjalci so mladi pedagoško raziskovalni delavci VEKŠ. Revija bo obravnavala aktualna gospodarsko politična dogajanja, poskušali pa se bodo tudi spopasti s problematiko s področja sociologije in filozofije.

Prerezi bodo izhajali trimesečno, na njihovi življenjski poti pa jim želi Katedra obilo uspeha in bralcev.

Tudi študentje Pedagoške akademije so končno dobili svoje glasilo — **AKADEMČEK**. Glede na to, da je vsak začetek težak, prva številka kar zadovoljuje; prepričani pa smo, da bodo vse naslednje boljše.

TO uspešneje in popolneje razvijajo svojo samoupravno socialistično osebnost, kar je zanje in za družbo velikega pomena.

V preteklosti vključevanje študentov-prostovoljcev v TO ni potekalo dobro — po eni strani zaradi premajhne neposredne angažiranosti študentske organizacije, po drugi strani zaradi premajhne pripravljenosti enot TO zadostiti vsem zahtevam mladinskih organizacij. To stanje moramo nujno odpraviti tako, da bomo smeleje in bolj načrtno vključevali mlade prostovoljce v enote TO in pri tem upoštevali tako fante kot dekleta.

Najpomembnejši, to je mobilizatorski del vključevanja morajo prevzeti organizacije ZSMS, ki so dolžne informirati študente o razvoju zamisli SLO in vseh tistih možnostih, ki jih študentje imajo v okviru priprav na

SLO, torej tudi o možnostih vključevanja v enote TO. Dolžne so jim urediti status v mikrosociološkem okolju, torej v šoli in doma in poskrbeti za kar najresnejši položaj teh ljudi v lastnem aktivu. Pri tem delu bodo komisijam in poverjenikom za SLO pomagala VK ZSMS, ki bo skupno z štabom TO SO Maribor in OK ZSMS Maribor nosilec stalne in usmerjene akcije vključevanja študentov-prostovoljcev v enote TO.

Zato predlagam, da konferenca ZSMS na MVZ sprejme sklep, da: „Visokošolska konferenca ZSMS na MVZ se s tem sklepom obvezuje, da bo po svojih najboljših močeh in v sodelovanju z OK ZSMS Maribor in štabom TO organizirala konstantno akcijo za vključevanje študentov-prostovoljcev v enote TO.“

Za komisijo za SLO pri VK ZSMS:
JANI SIRANKO

ŠTIPENDISTI ŽELEZNIŠKEGA GOSPODARSTVA LJUBLJANA ZDRUŽITE SE!

Pozivam vse študente, stipendiste ŽG Ljubljana: ZDRUŽIMO SE! Mogoče bomo tako dosegli, da nam bodo zagotovljeni normalni življenjski in študijski pogoji. Z miloščino, ki nam jo daje ŽG Ljubljana, životarimo iz dneva v dan, čakajoč, da se

bodo obljube o povisanju stipendij uresničile.

Poleg tega smo stipendisti ŽG v primerjavi z drugimi študenti v podrejenem materialnem položaju. Za nas ni socialnih stipendij iz združenih sredstev, ker ŽG Ljubljana noče pristopiti k samoupravnemu sporazumu. Tako nam ŽG Ljubljana podeljuje stipendije po več let starem pravilniku. Po tem pravilniku

znaša stipendija za II. letnik višje šole 480,- din plus dodatek za izpite.

Mislim, da je vsak nadaljnji komentar odveč.

Pri vsem tem pa mi ni jasno, ali pri ŽG mislijo, da bodo sedanje stolčke za vedno obdržali sedanji „na njih sedeči“. Ali sploh kaj mislijo o kadrovske politiki? Ali mislijo, da ob moderniziranju železnic, ki jo izvajajo, ne

bodo rabili novih mladih kadrov? S tako stipendijsko politiko verjetno kaj dosti novih mladih moči ne bodo pridobili.

Vroč si želim, da bi se Katedra znašla kje na mizi „vodilnih“ pri ŽG in ko bi to brali, bi jih zaplela vest. Seveda, če si lahko predstavljajo življenje z 500,- din mesečno.

BORIS KOVAČIČ

POR VUESTRA Y NUESTRA LIBERTAD!

„Za vašo in našo svobodo!“ S tem smo dejansko opredelili celotno življenjsko pot revolucionarja in intelektualca Veljka Vlahovića. Ni pa bila šele Španija tista, kjer bi spoznal vsebino te parole. To je Vlahović prinesel iz Črne gore, „ki ni nikoli prosila, da je ne bi kaznovali, ker ljubi svobodo.“

S takšno mislijo v srcu se je mladi Vlahović zelo hitro dvignil nad površje beograjskega intelektualističnega oportunitizma, ter s sugestivnostjo študenta, ki ni prilezel na univerzo iz maminega krila, pač pa ga je življenje že „obdarilo“ z globokimi socialnimi izkušnjami, potegnil za sabo najpozitivnejši študentski radikalizem. Svojo revolucionarno pot je začel kot usmerjevalec in nosilec revolucionarne študentske akcije in tega ni Veljko Vlahović nikoli pozabil. Mislim, da jih ni veliko, ki bi tako dobro poznali študentovsko sredino, njen utrip, značilnosti njenega političnega angažmaja in ki bi znali tako natančno razložiti intelektualistično politično pozo „naših sinčkov in hčera“ od esencialne socialistične opredelitve tistega drugega dela študentov, ki jih je življenje samo po sebi zapisalo delavskemu razredu.

Vlahović — španski borec. Študentski radikalizem so bile besede, čudovito orožje, toda le za igro, ne za vojno. Stvarnost pa je bila vojna in Vlahović pred njo ni bežal, pač pa ji je šel nasproti. Špansko bojišče je bila univerza proletarskega internacionalizma, ki ga je Vlahović dojel ne le kot politični, pač pa tudi ko humanistični, kulturni, socialni, filozofski itd. projekt in prav to ga je rešilo vseh številnih sektaških pasti, ki mu jih je nastavljalo kasnejše življenje revolucionarja.

Resnica revolucije, to je neusahljiv izvir naprednega prepričanja in humane akcije. Vlahović je z njo razsvetljeval okupirano Evropo, ko je vsaka najmanjša luč svobode vzbujala najgloblja človeška upanja. Nešteto je bilo nevarnosti, ki so ogrožale to resnico s te ali druge strani in le najbolj trdno prepričanje je lahko vzdržalo te pritiske. Nič manj pa se resnica revolucije ni zdela Vlahoviću pomembna tudi kasneje, ko ni bilo več cenzur, diplomatskih ozirov, pomanjkljive dokumentacije,

USTANOVNA KONFERENCA MLADIH V IZOBRAŽEVANJU

V torek, 18. marca je bila ustanovna konferenca mladih v izobraževanju pri občinski konferenci ZSMS Maribor. Sestavljajo jo delegati iz osnovnih organizacij ZSMS na osnovnih, srednjih, strokovnih, višjih in visokih šolah, iz dijaških in študentskih domov ter iz OO mariborskih študentov v Ljubljani.

Nekaj najzanimivejših misli iz akcijskega programa KMI:

- pripraviti oceno uveljavljanja marksizma oz. samoupravljanja v študijskih programih,
- zavzemanje za dolgoročnojšo rešitev in bolj načrten pristop k obravnavanju pereče problematike dijaških in študentskih domov,
- zagotovitev enakih možnosti za šolanje vsej slovenski mladini in boriti se za uveljavljanje novega sistema stipendiranja,
- formiranje skladov brezplačnih učbenikov,
- razreševanje problemov, ki se pojavljajo ob organiziranju aktivnosti mladine v prostem času,
- stimuliranje in nagrajevanje mentorstva v procesu vzgoje in izobraževanja,
- zavzemanje za podpis samoupravnega sporazuma na področju mladinskih delovnih akcij...

Konferenca je za predsednika KMI pri OK ZSMS Maribor izvolila Francija Kržana in za sekretarko Vesno Lapajne. V 23-člansko predsedstvo konference pa so izvoljeni delegati iz vseh struktur mladih, udeleženi v procesu vzgoje in izobraževanja.

BOJAN POSTRUŽNIK

manjkajočih kadrov itd. . . Njegove znanstvene razlage in (recimo kar umetniške) pripovedi o revoluciji so ostale tisto, kar je nas mlade najbolj navezalo nanj.

Naravnost arhivarska doslednost in pesniška poštenost v odnosu do preteklosti se zrcali v Vlahovićevem prispevku k velikemu projektu jugoslovanske bodočnosti. Bolj kot mnogi drugi, je v svoji publicistični funkciji občutil odgovornost tega opravila in nedopustna lahkomišelnost mnogih „zagnanih“ teoretikov je bila po sredi da so nezainteresirano ali celo arogantno obšli Vlahovićeve nasvete.

Veljko Vlahović ostaja naš učitelj. Univerza, ki tega ni uvidela, je potrebna temeljite preosnove. Študentje imajo pravico do vlahovičevske svobode, ki je naša svoboda.

FRANCI PIVEC 3

Če bo zdravje, bo vse v redu

Pred dnevi sem se sprehajal po mariborskem mestnem parku in poslušal žvrgolenje ptic. Pa sem srečal kolega Miha, študenta, ki je suh kakor trska, braj že zelo „zdelana“ skripta in se pripravljaj na izpit. Seveda sem ga povprašal po zdravju in podobno. Nemalo sem bil presenečen, ko je odprl usta (iz ustne votline so zijale tri škrbine), ko je dvignil roko v pozdrav (bila je suha kot pravi ribniški „zobotrebec“), ko je po tresočih se nogah stopal meni nasproti.

„Kaj pa tebe muči, Miha?“ sem ga vprašal.

„Ja, veš kaj! Slabo je slabo! Tri dni ne jem, tri dni ne spim, samo kadim in kadim, pa glava me boli, pa vidim skoraj nič, pa roke se mi tresejo in nasploh sem zelo slab,“ je tarnal in tarnal moj prijatelj Miha. Ustrašil sem se Mihe oziroma podobe samega sebe v takšnem stanju, ki se mi je prikradla pred oči. Slabo sem se počutil, ko sem zapuščal mestni park.

Štefan mi je zaprl pot v eni izmed mestnih ulic. Ta stokilogramski veseljak me je zgrabil za ramo in me potegnil v gostilno. Seveda sva jedla in pila, da je bilo veselje. Kar se je dogajalo naprej pa tako ni važno.

PODHHRANJENOST IN PREKOMERNA HRANJENOST

Na mariborskih visokošolskih zavodih študira 3.321 študentov, od katerih jih je okrog 150 ali 8 % podhranjenih, 60 študentov ali 3 % pa se jih hrani prekomerno. Zdravstveno stanje le-teh je torej vprašujoče in zaskrbljujoče. Seveda pa pri obravnavanju zdravstvenega stanja študentov ni mogoče govoriti samo o prekomerni hranjenosti in podhranjenosti, ampak je treba stvar pogledati malo globlje. Spustimo se torej malo v statistične podatke o zdravstvenem stanju študentov iz lanskega leta.

Od 1957 pregledanih študentov jih je samo 806 ali 41,18 % zdravih, vsi ostali pa imajo to ali ono bolezen, takšne ali drugačne narave.

Največ je seveda očesno in ušesno bolnih. Teh je na MVZ kar 379. Sledijo pa takoj kožne bolezni (nega samega sebe?), za katerimi je obolelo 271 študentov. 233 ali 11,4 % študentov pa ima razna obolenja živčnega sistema. Obolenih organov pri študentih je 7,05 %, medtem ko o kakšnih večjih srčnih težavah ne bi mogli govoriti, saj je le 0,66 % ali 13 študentov bolnih na srcu (šumenje, razbijanje, ipd.). 47 študentov pa slabo sliši.

KJE SO VZROKI

Vzroke za obolenja bi lahko iskali že v tem, da nalete študentje v novem okolju na vrsto težav najrazličnejšega izvora, ki pa jih nekateri ne morejo premostiti brez škode za svoje fizično in duševno stanje. V ospredju so vsekakor socialni problemi, težave s stanovanjem in prehrano, nov način življenja v čisto novem okolju, drugačna oblika dela — študija, bivanje v večjih skupinah, življenje v študentskih domovih, večja angažiranost v političnem življenju in podobne težave študentskega vsakdanjega življenja.

VPLIV NEREDNE IN SLABE HRANE

Hrana je eden izmed najpomembnejših faktorjev, ki vplivajo na zdravstveno stanje študentske populacije. Omeniti je treba, da okrog 40 % študentov zaužije le dva obroka na dan in še od tega je večerja po navadi mrzla. Zaradi takšnega nerednega uživanja hrane pride največkrat do kroničnih obolenj želodca (rane na dvanajstniku, ipd.). Razveseljivo je le-to, da se okrog 55 % študentov hrani v študentski oziroma drugih menzah, tako vsaj vemo, da uživajo toplo (?) hrano, medtem ko o kakovosti tovrstne prehrane ne bi hotel govoriti, saj je 87,5 % študentov povedalo, da je hrana, po ocenah od nezadostne do odlične, komaj zadostna in precej enolična, medtem ko jo je 3 % študentov popolnoma skritiziralo.

O škodljivosti kajenja ne bi govoril, povem naj samo to, da kadi redno 36 % študentov in študentk. 9 % študentov je povedalo, da uživa alkohol, vendar le nekoliko čez običajno mero, pri čemer torej ni misliti na kronični alkoholizem, temveč na občasno pitje alkoholnih pijač. O kakršnem koli čezmernem alkoholizmu po podatkih ne bi mogli govoriti. Tudi pomanjkanje telesne vzgoje vpliva na zdravstveno stanje. Bitka z izpiti in predavanji, želja po čimprejšnjem zaključku študija, natrpan delovni dan in marsikaj drugega na študenta utrujajoče vpliva, zato je malo verjetno, da bi študent samoiniciativno iskal športne rekreacije. Vendar pa študent potrebuje telesno rekreacijo za protitež psihični obremenitvi.

Seveda pa je tudi neprimerno stanovanje vzrok obolenosti študentov. Samo pomislimo, da došti študentov živi v za človeka neznosnih razmerah, saj nimajo v svojih drago plačanih najemniških sobah niti vode, niti prave toplote in torej kakšne posebne higijene in čistoče ni mogoče pričakovati.

Iz vsega tega je torej razvidno, da bo moj prijatelj Miha še dolgo časa bolehal zato, ker nima urejenih razmer, v katerih živi. Pa tudi Štefan ne bo vedno zdrav, saj vemo, da prekomerno hranjenje, srcu, ki se muči, škoduje.

DARKO KOREN

Sprehod med preklinjajočimi

Verjetno je malo javnih lokalov v Mariboru, Sloveniji ali Jugoslaviji, ki v zadnjem času ne bi bili nasičeni s kletvicami. Cel kolorit izrazoslovnega narodnega melosa se je zllil v en sam ogorčen odpor, v odpor, ki da misliti. Krive pa so seveda cene, oziroma tisti, ki ne morejo krmariti narodnega gospodarstva z minimalno uporabo intervencijskih ukrepov, zato pa z veliko oscilacijo cen merijo razburkan tržni duh.

Mislím, da vseh kletvic ne bi bilo potrebno naštevati, saj bi lahko pričeli pri vsakdanjih, realnih ali oprijemljivih in končali pri izrazito mističnih. Liberalisti! Anarhisti! Preklinjajo ureditev, ki jih preživlja! Kje pa, ljudje, to so navadni, vsakdanji občani, ki se ne spoznajo na politiko, vseeno pa vedo, da morajo živeti. In živeti morajo s svojim zaslužkom, s svojimi mesečnimi OD. Pa kako? Kratek pregled izdatkov enoštevilne družine ali po domače povedano potrošniškega individuuma, nam lahko da okroglo številko 2.000,— din — stanovanje (družbeno!), hrana, obleka, prevoz... v čemer ni niti sledu po luksuzu. Med nami pa je veliko takih, minimalnih trpinov, ki za isti znesek preživljajo dvoje ali troje ust. Pa kaj bi z njimi, počasi bodo le še fosili našega razrednega boja. Ne mislim prikazovati, da je naš razredni boj gníl, kajti prepričan sem, da to ni, ampak je gníla naša tržna politika. Podražiti namreč ne znamo ničesar drugega, kakor osnovne življenjske artikle, podražiti tako, da so OD le še v megli, nekje zadaj — za izdatki. Podražujemo navadno pod določenim izgovorom — potrebno je dvigniti in to proizvodnjo na evropsko raven, potrebno je izboljšati in modernizirati poslovanje, potrebno je...

In z vsakdanjimi stvarmi, s stvarmi, ki jih organizem dnevno potrebuje, je to najlažje doseči. Kajne?

Ali ne bi, kot luksuznemu blagu, dvignili prometni davek tudi mleku, olju, sladkorju, kruhu...

MARJAN VEŠNAR

Potrebne bodo spremembe

Lani poleti je bila sprejeta končna oblika družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji. Ta dogovor bi naj poenotil štipendijsko politiko v Sloveniji in omogočil študij vsakemu, ki je zanj sposoben. (Studentje smo imeli na ta dogovor kopico prigovorov, ki pa jih žal nihče ni resno obravnaval.)

Po sprejetju družbenega dogovora na ravni republike so občine postopoma pristopale k njemu. Toda ni dovolj, da dogovor sprejme skupščina občine; da bi se dogovor začel uresničevati, morajo delavci in delovni ljudje v TOZD skleniti samoupravni sporazum. Z njim se zavezujejo, da bodo razpisovali in podeljevali kadrovske štipendije, obenem pa bodo odvajali 0,5 % od bruto osebnih dohodkov v solidarnostni sklad pri občini. Iz teh solidarnostnih skladov pa se potem podeljujejo štipendije iz združenih sredstev (ali tako imenovane socialne štipendije).

DVOJE ŠTIPENDIJ

Po sporazumu se štipendije dele na štipendije iz združenih sredstev in kadrovske štipendije. Slednje razpišejo delovne organizacije in samoupravne interesne skupnosti vsako leto v skladu s svojimi kadrovskimi potrebami. Višina kadrovske štipendije se določa glede na lestvico točkovnih vrednosti teh štipendij, ki je sledeča:

Za učence srednjih šol:	
- z zadostnim uspehom	350 točk
- z dobrim uspehom	400 točk
- s pravdobrim uspehom	450 točk
- z odličnim uspehom	500 točk
Za študente visokošolskih zavodov s povprečno oceno:	
6,0 - 6,5 oziroma 2,0 - 2,4	450 točk
6,6 - 7,2 oziroma 2,5 - 8,9	500 točk
7,3 - 7,9 oziroma 3,0 - 3,4	570 točk
8,0 - 8,6 oziroma 3,5 - 3,9	650 točk
8,7 - 9,3 oziroma 4,0 - 4,4	750 točk
9,4 - 10 oziroma 4,5 - 5	850 točk

Vrednost točke za določanje višine kadrovskih štipendij se ugotavlja vsako leto sproti in znaša v 1975 letu 1,25 dinarjev. Tako da te štipendije po lestvici, upoštevaje zaokroževanje, znašajo:

350 točk	440 dinarjev
400 točk	500 dinarjev
450 točk	560 dinarjev
500 točk	620 dinarjev
570 točk	710 dinarjev
650 točk	810 dinarjev
750 točk	940 dinarjev
850 točk	1.060 dinarjev

(Če se vam ljubi, pomnožite točke z 1,25 dinarjev, pa boste videli, da so zaradi „potrebne zaokroževanja“ vsi zneski nižji).

Štipenditorji v manj razvitih občinah lahko povečajo štipendijo do 200 točk ali 250,- dinarjev.

Tistim študentom, ki opravijo vse obveznosti iz prejšnjega šolskega leta do decembra naslednjega leta, se štipendija povzra za 100 točk ali 120,- dinarjev, če pa opravijo te obveznosti do septembra istega leta, pa za 250 točk ali 310,- dinarjev.

To točkovanje so podpisnice samoupravnega sporazuma dolžne upoštevati od 1. 1. 1975 po sklepu skupnih komisij podpisnic samoupravnega sporazuma, ki je bil sprejet 27. 1. 1975.

Vsi tisti, ki ne morejo dobiti kadrovske štipendije pri delovnih organizacijah, lahko zaprosijo za štipendijo iz združenih sredstev (ali solidarnostnega sklada) pri občini v kateri imajo stalno bivališče. Od svoje občine lahko zahtevajo tudi kritje razlike med ugotovljenimi življenjskimi stroški in pa minimalno kadrovsko štipendijo.

V letu 1975 znašajo ugotovljeni življenjski stroški za študente oziroma učence, ki se šolajo izven kraja stalnega bivališča 1.650,- din oziroma 1.550,- din, in so za 300,- din nižji za tiste, ki se v šolo vozijo do 20 km v eno smer in 450,- nižji za tiste, ki se šolajo v kraju stalnega bivališča.

OZD torej podeljuje samo kadrovski del štipendije, kar po točkovni vrednosti predstavlja znatno nižjo obveznost za organizacijo. Razliko do življenjskega minimuma pa mora štipendist dobiti iz združenih sredstev (če mu po izračunu dohodkov v družini pripada) v občini, kjer je njegovo stalno bivališče.

TOZD torej NE SMEJO dajati višjih štipendij, kot je to določeno v točkovni listi, ki je odvisna samo od učnega uspeha štipendista, ostanek mora kriti občina.

Kljub temu, da novi sistem štipendiranja uvaja nekaj enotnosti in poskuša odpraviti stihijo na področju štipendiranja, pa žal ostaja še vedno precej stvari nedorečenih.

FENOMEN OTROŠKEGA DODATKA

Otroški dodatek se v konkretni višini za vsakega kandidata prišteje k polovičnemu dohodku na člana družine. Ta znesek je potem osnova za izračun štipendije iz združenih sredstev. Kategorija otroškega dodatka ima izrazito socialno funkcijo: prejemajo ga torej družine, ki so materialno ogrožene. Čim pa otroški dodatek prištevamo k osnovi za izračun štipendije, izgubi svojo socialno funkcijo - namreč izenačenje z materialno trdnejšimi družinami. Kandidatu za štipendijo iz revnejše družine ZVISA osnovno in ga postavi s stališča dogovora v enakopraven položaj s kandidatom iz bogatejših družin. Obenem pa ga socialno v obratnem sorazmerju enači neenakopravno, saj mu otroški dodatek šteje kot dohodek in ne kot pomoč v slabem socialnem položaju.

Da bi bila zmeda še večja, pa se tudi štipendija prišteva v dohodek družine. Le-ta se zato poveča. Ker pa dohodek družine služi kot osnova za

izračun otroškega dodatka, in sicer glede na višino dohodka na člana družine (I. razred - dohodek na člana družine do 700,- din, II - razred - od 700,- do 800,- din in III. razred - od 900,- do 1200,- din), se zgodi, da zaradi prejetanja štipendije padeš v nižji razred in tako prejemaš nižje otroške dodatke.

Torej, če strnem; ker si iz slabo situirane družine in zaradi tega prejemaš otroški dodatek, boš zaradi njega prejel nižjo štipendijo, obenem pa se ti bo zaradi nje znižal še otroški dodatek.

NESMISELNO LOČEVANJE

Nesprejemljiva je tudi delitev na kadrovske štipendije in štipendije iz združenih sredstev, o čemer smo v Katedri že precej pisali. Ne bom se spuščal v to, da je takšna delitev povsem nesprejemljiva za tiste, ki kadrovske štipendije iz kakršnihkoli vzrokov ne morejo dobiti, niti v to, da takšno ločevanje postavlja študenta v položaj objekta, ki ga podjetje kupi, vzgoji in če ga ne potrebuje, tudi proda.

Po veljavnem ključu izračunavanja se tako imenovani socialni del štipendije doda glede na MINIMALNO višino kadrovske štipendije, ne upoštevaje kakšna je dejanska, pa četudi je ta tolikšna, da presega ugotovljeni cenzus. Š tem pa so jasno zapostavljeni tisti, ki dobivajo samo štipendijo iz združenih sredstev.

Takšno ločevanje na kadrovske in socialne štipendije postaja tudi pravi azil za potomce vodilnih struktur v nekaterih podjetjih, ki še vedno drže privatno kadrovanje v svojih rokah. Tako se sedaj dogaja, da se pod krinko deficitarnih poklicev opravičujejo bajne štipendije (tudi 2500,- din in več) medtem ko si delavčev ali kmetov otrok ne more privoščiti niti srednje šole.

NEVAVDNA SOLIDARNOST

Se vedno niso vse delovne organizacije podpisale samoupravnih sporazumov, dosti pa je tudi takšnih, ki so sporazum podpisale, pa sredstev ne odvajajo. Nekateri občine (Maribor, Velenje) so dogovor podpisale s pripombo, da ga sprejemajo šele s 1. 1. 1975. S podpisom dogovora se občine zavežejo odvajati sredstva v solidarnostne sklade. Š tem pa, ko npr. občina Maribor (podobno velja tudi za Velenje) pristopila k družbenemu dogovoru šele s 1. 1. 1975, je v občini zadržala okoli 600 milijonov, ki bi se sicer stekali v solidarnostne sklade pri posameznih občinah.

Medtem pa revne občine ne morejo izplačevati štipendij, ker solidarnostno prelivanje sredstev še ni začelo. Denarja nimajo niti toliko, da bi izplačevale po starem, kaj šele, da bi revalorizirale štipendije. (V občini Šentjur pri Celju čaka na rešitev prošnje za štipendijo okoli 100 prosilcev). Ker pa je v sporazumu člen, ki pravi, da je solidarnostno prelivanje možno šele, ko občina v celoti realizira dogovor, torej ko redno vplačuje v solidarnostne sklade vse OZD, kar pa še v nobeni občini ni izvršeno, sredstva na solidarnostnih skladih pri bogatejših občinah čakajo. Čakajo na to, da bodo v revnih občinah vse OZD izvrševale sporazum ali pa da se bo ta člen v sporazumu spremenil.

Tisti, ki jih dobiva po grbi, pa je študent ali dijak.

REVNI SE VEDNO REVNI

Tako se sedaj dogaja, da so revnejše občine presrečne, če njihovemu občanu (študentu ali dijaku) ponudi štipendijo delovna organizacija iz druge občine. Srečna zato, ker nima denarja, da bi ga sama štipendirala, pa tako le krije razliko med kadrovsko štipendijo in ugotovljenim cenzusom ali t. i. socialnim delom, ki ga je dolžna kriti. Ker pa se mora po končanem študiju štipendist zaposliti v OZD, kjer dobiva štipendijo, ta pa je v našem primeru v drugi, običajno bogatejši občini, bodo po končanem študiju kadri odhajali iz revnih občin. Tako bo občina poleg tega, da pomaga štipendirati s svojim socialnim prispevkom kadre delovnim organizacijam iz bogatejših občin, ostajala sama brez njih.

Zagotovitev ustreznih strokovnih kadrov pa je neizogibni predpogoj vsakega gospodarskega razvoja in tako dolgo, dokler ne bodo revne občine sposobne štipendirati svojih kadrov, ji bodo kadri odhajali, in tako dolgo bodo revni ostajali revni, bogati pa bogati.

Izenačevanje materialnih možnosti za šolanje je eno izmed proklamiranih načel družbenega dogovora o štipendiranju. To načelo pa postane dokaj prozorno, če vemo, da so po dogovoru izenačeni vsi prosilci - tudi tisti iz najrevnejših družin. Ugotavljanje cenzusa poteka pri vseh enako: polovica dohodka na člana družine plus otroški dodatek, ne glede na to, kakšen je ta družinski dohodek. In če se zavedamo, da je v Sloveniji še vedno precej družin z zelo nizkimi osebnimi dohodki, se lahko vprašamo, kako si naj takšna družina odtrga od svojega, že tako minimalnega dohodka še del za šolanje svojega otroka.

Zato je nujno potrebno, da se čimprej postavi spodnja meja, pod katero se polovica dohodka na člana družine ne bo več štela v osnovo za štipendijo.

NAJ ODLOČA DELAVEC

Prepričan sem, da bi do takšnih anomalij ne prišlo, če bi o štipendiranju resnično odločali delavci - neposredni proizvajalci. Prav tako sem prepričan, da so teh nepravilnosti krive vodilne strukture, ki bodisi iz lagodnosti bodisi iz drugih privatnih razlogov zavirajo nemoten potek štipendiranja. Sistem štipendiranja bomo morali urediti tako, da bo lahko neposredni proizvajalec v celoti vplival nanj.

In ko se bo imel možnost uveljaviti „resničen delavčev in kmetov interes“, tudi ne bodo ostajali brez štipendij njegovi otroci, ki so za študij sposobni, pa jim je ta sedaj zaradi njihovega socialnega statusa onemogočen.

ZA ODPRAVO VISOKOŠOLSКИH

IZPITOV

(NADALJEVANJE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE)

Kako je lahko vse skupaj tudi zabavno, kaže dialog iz Friedellove humoreske „Goethe pri izpitu“. Goethe nastopa kot nebogljani študent germanistike, ki ga profesor sprašuje o Goetheju:

Profesor: Torej, že vidim, podatkov vas ne smem vprašati. Zdaj še nekaj o Goethejevem notranjem življenju. Kateri duševni doživljaji so napeljali pesnika, da je nadaljeval „Wilhelma Meistra“?

Goethe: No, saj je imel od založnika že tistih 200 tolarjev predujema za drugi zvezek, potem ga je že moral tudi napisati.

Profesor: kaj? Vi torej trdite, da je bil oholi pohlep po denarju gonilna sila Goethejeve genialne pesnitve?

* Goethe: Ja, zakaj pa pohlep po denarju? Saj denarja že dolgo ni več imel.

Profesor: Torej, to je pribito: Vas Goethejevo življenje ni zaposlovalo.

Pozneje sprašuje profesor svojega učenca ljubljenca:

Profesor: Kdaj je Goethe zapustil Rim?

Kohn: 82. aprila 1788.

Profesor: Katere kraje je v tem letu še obiskal?

Kohn: Pempelfert, Muenster, Stichroda.

Profesor: Kdaj se je rodil Eckermann?

Kohn: 14. novembra 1970.

Profesor: Kaj je Goethe napisal spomladi tega leta?

Kohn: Parastlina, Pevce Amyntas.

Profesor, zmeraj bolj vesel: Kaj je prevzel v tem letu?

Kohn: Vrhovno nadzorstvo nad deželnimi zavodi.

Profesor: Za?

Kohn: Umetnost in topografijo.

Profesor: Kako je bilo ime Goethejevi sestri?

Ko je izpitni prasket mimo, profesor zmagoslavno reče Goetheju: Vidite! To je izobrazba!

Pred mesecem ali dvema smo v časopisu prebrali intervju z mariborskim stoletnikom. In kaj nam je ta mož najprej in najbolj obširno prikazal iz svojega dolgega in bogatega življenja? Spet je bil preizkus znanja tisti, ki se mu je kar neverjetno globoko vtisnil v spomin in ki je, mimogrede, odločil o njegovi življenjski poti.

Gleda na to, kaj vse se lahko doživi na izpitu, to niti ni tako čudno. Kandidatu R. B. se je zgodilo, da slučajno ni študiral po skripti, ki jo je sestavil predavatelj, pač pa po neki drugi literaturi, kjer je bilo napisanega marsikaj, česar skripta ni vsebovala. Pri izpitu je na prvo vprašanje odločno odgovoril, namesto drugega vprašanja pa je doživel profesorjev izbruh: „Kje ste to prečitali? Hočete reči, da jaz tega ne znam? Vi ste predrzni? Tudi, če bi kandidat še dobil kakšno vprašanje, je bil tako zmeden, da nebi mogel spraviti ničesar iz sebe.“

Študent K. J. pripoveduje, da je prišel pri izpitu na vrsto bolj med zadnjimi. Še preden je odprl usta, mu je izpraševalec že zapisal negativno oceno. Zbral je toliko smelosti, da se je temu uprl. Dobil je vprašanje in nanj odločno odgovoril. Ko mu je hotel izpraševalec petico popraviti v desetko, pripoveduje študent, da ga je obšel „občutek ponosa in dostojanstva“ in ni hotel več vrniti indeksa.

Profesor na ginekologiji je zrežiral celo predstavo in sklical skupaj docente, babice, sestre, strežnice in paciente, da bodo videli, kako „zmešan“ bo študent, ko bo prvič pregledoval porodnico. Zgodilo pa se je, da je študent postopal kot je treba, ker pa predstava ni mogla odpasti, je profesor „cepil dlake“, na kar je študent reagiral s tem, da je odstopil od izpita.

Že slišim očitke, da takšne neskončno navajanje posameznih primerov nima nobenega smisla, še manj pa je podobno kakšni strokovni analizi. Vendarle pa je vsak tak „nesmislen“ primer odločil o življenjski poti posameznikov in prav nič bi ne bilo narobe, če bi bila v vsaki številki študentskega lista ena stran posvečena tem zadevam.

Naj v podkrepitev nenormalnosti izpitne situacije navedemo še nekaj podatkov, ki pričajo o fiziološkem stanju kandidatov:

KANDIDATI	A	B	C	D	E
Krvni pritisk pred izpitom (AT)	150/100	130/80	140/100	145/90	140/80
Krvni pritisk po izpitu	120/80	120/80	140/90	140/80	150/100
Puls pred izpitom	107	108	95	102	120
Puls po izpitu	66	90	72	108	114

Na univerzi v Nišu so se nekoliko več ukvarjali z raziskovanjem študentskih mnenj o izpitnih (raziskava dr. Petra Koziča). Anketirali so 276 študentov neposredno pred ali po izpitu. To so bili študentje pretežno družbenih ved, raziskava pa je bila opravljena v šolskih letih 1964/65 in 1965/66. Napravili smo najkrajši možen povzetek rezultatov raziskave.

Prva skupina vprašanj se je nanašala na organizacijske in „tehnične“ momente izpraševanja.

Vprašanje	% od skupnega štev. anketiranih
Kakšna oblika izpraševanja vam bolj leži?	
– ustni izpit	65,58
– pismeni izpit	31,52
Ali imateraje	
– da sami vlečete vprašanja	81,52
– da se vprašanja postavljajo sproti	16,30
Ali vam je pri odgovarjanju olajšano	
– če dobite podvprašanja	70,65
– če vas pustijo pri miru	26,45
Vam odgovarja večje število osnovnih vprašanj?	
– dve vprašanji	7,61
– tri vprašanja	44,57
– več vprašanj	41,67
Ali raje polagate, če ste	
– prvi na vrsti	34,78
– nekje v sredini	43,55
– pri koncu	11,96
Bi odgovarjali bolje, če bi vam pustili na hitro pregledati zapiske? Da	87,32
Ali menite, da je treba vse ocene	
– javno objaviti	44,20
– ni treba objavljati	44,30
Ali vam je lažje, če ste pri izpitu sami? Da	55,43
Ali vas moti prisotnost drugih študentov? Da	44,20
O interpretaciji teh in še nekaterih drugih odgovorov se bomo pogovorili prihodnjič.	

(SE BO NADALJEVALO)
FRANCI PIVEC

O nujnosti osmišljenega prevrednotenja vrednot

(ALI KOLIKO VELJA IN NE VELJA AKTIVISTIČNO DELO V MLADINSKIH VRSTAH)

Docela raznolika so vrednotenja človeške in s tem družbene ustvarjalnosti: v kapitalizmu, kjer velja izkoriščevalski, mezdni produkcijski odnos, se pozitiven prispevek k družbeno potrebnemu in koristnemu delu vrednoti skozi prizmo tržne ponudbe in poprašenja po delovni sili; nasprotno pa naj bi bila socialistični družbeni ureditvi lastna takšna narava razdeljevanja skupno ustvarjenih dobrin, ki bi temeljila na delu, na sadovih dela tistega, ki jih je ustvaril – v izpopolnjenem komunizmu, pa naj bi se razdeljevanje odvijalo celo po kriteriju stopnje prisotnosti človeških potreb...

Neupoštevaje gornje in drugih teoretičnih zasnov, pa lahko kaj hitro ugotovimo, da nagrajevanje v študentski oziroma po novem mladinski aktivistični dejavnosti ne poteka po začrtanih tirnicah v marksistični teoriji in praksi. Denimo: predsednica občinske konference Zveze socialistične mladine v Mariboru prejema okrog 5.000 dinarjev mesečnih dohodkov, sekretar taiste institucije pa približno 4800 din – vse to bi bilo lepo in pravično, ako ne bi v isti sapi (in v isti organizaciji) prejemal odgovorni urednik Katedre vsak mesec borih 800,- din, in predsednik visokošolske konference 1300 din, dasiravno mi ni nerodno trditi, da tako po napornosti, kot tudi odgovornosti nobeno od naštetih delovnih mest ne zaostaja za drugimi. Ergo: družba vrednoti doprinos predsednice OK ZSMS cca 6-krat več kot delo odgovornega urednika Katedre in cca 4-krat več kot delo predsednika visokošolske konference – navzlic ponovno poudarjenemu dejstvu, da bistvenih razlik v intenzivnosti in odgovornosti narave del ne moremo odkriti.

Najsi bo čas od „poroke“ obeh (študentske in mladinske) organizacij še tako kratek, je navkljub temu najbrž že zdavnaj napočil trenutek, ko je prišla v celoti do izraza potreba po sistemski, enoviti in celoviti razrešitvi nakazane problematike.

Da se ne bomo razumeli napak: ni bil moj namen zahteva po zvišanju nagrad študentskim volonterjem in na drugi strani pustiti osebne dohodke mladinskih profesionalcev na isti ravni. Tudi nasprotno ne. Vendarle pa kot bivši študentski aktivist in človek, ki se ne more zadržati, da ne bi še vedno z enim očesom škilil na študentsko obštudijsko dejavnost, sodim, da bi bilo bržčas najumestneje, če bi poiskali optimalno kombinacijo imenovanih skrajnosti, ali kot pravimo lepo po slovensko: zlato sredino. Kajpak s tem nočem reči, da so profesionalci na eni ali drugi strani nepotrebna navlaka – prepričan pa sem, da kadrovanje, kjer poklicni funkcionarji samo presedlavajo iz enega na drugo vodilno mesto, niti malo ni socialistično, še manj marksistično, pošteno pa sploh ne. Nasprotno, tovrstno postopanje pušča na stečaj odprte duri stanju, ki ga smemo poimenovati diametralno nasprotje svobodni in popolni odgovornosti državljanov (beri: zaenkrat še soc. mladincev): ta pomeni pojmovanje samoupravljanja kot celostno uravnavačo silo, ki naj se razvija od spodaj navzgor, brez vsakršnih zavor, kot sistem avtentične ljudske oblasti, tako da bi kontrolirala vse, v nadstavbi lebdeče organe oziroma institucije, na taisti način pa bi omejevala moč profesionalnih politikov, ki se kaj hitro lahko izrode v večno trajajočo in ponekod domala sterilno kasto.

Rešitev torej vidim v tem, da bi se kadrovanje aktivistov (označa funkcionar mi je tuja in zoprna – podnjio si predstavljam zajetnega, oholega in nadutega buržujskega oblastnika!) vršilo iz baze na odgovorna mesta oziroma dolžnosti in bi se izvoljenci po preteklem mandatu zopet vračali v sredino, iz katere so izšli. Na ta način bi na vodilnih pozicijah družbeno-političnih institucij ohranjali stanje prepotrebne delavske in revolucionarne svežine, na drugi strani pa bi preprečili, da bi se poklicni, sedlajoči vodilni spridili zgolj v advokate tistih, ki jih zastopajo, medtem pa bi njihovi osebni interesi bili povsem odtujeni od interesov zastopancev.

Spričo nanizanih dejstev in njih zdravega funkcioniranja v praksi pa bi gotovo zamrla tudi opisana nelagodnost, ki je nemara šestokrat lastna celo naši družbeno-politični in ne nazadnje mladinski praksi.

Potrebna bo nova pot

Po slovenskem kongresu ZSM smo na MVZ ustanovili visokošolsko konferenco ZSM, ki naj deluje kot najvišji politični organ študentov. Izvršilni organ visokošolske konference je predsedstvo v katerem je bilo ustanovljenih nekaj komisij. Tako imamo pri VK ZSMS komisijo za kulturo, komisijo za materialna

vprašanja, študijsko komisijo, komisijo za organiziranost, komisijo za aktualno družbeno vprašanja, komisijo za šport, komisijo za SLO. Predsedniki komisij so posamezni člani predsedstva, člani komisij pa posamezni predstavniki istih komisij po šolah. Če se ozmemo na doslej prehojeno pot in poskušamo oceniti delovanje teh komisij, lahko na kratko zapišemo, da delo ni zadovoljilo. Izjema so morda komisije za materialna vprašanja, komisija za kulturo in komisija za šport! Delo ostalih komisij pa je že na samem začetku zamrlo. Posamezniki so se sicer tu in tam trudili, da bi tudi delo ostalih komisij zaživelo, vendar brez najmanjšega uspeha. Zastavimo si lahko nekaj vprašanj in poskusimo odgovoriti nanje:

– ali je bilo potrebno pri predsedstvu VK ZSM že ob ustanovitvi sedem komisij;

Brez dvoma bi za začetek delovanja in utrjevanja mehanizma nove organizacije zadostovalo manjše število komisij, predvsem pa komisija za organiziranost, ki bi morala biti najmočnejša, komisija za šport ali kulturo ter seveda komisija za materialna vprašanja študentov. Ni potrebno posebej poudarjati, da bi manjše število dajalo poudarek samo nekaterim, tisti trenutek najvažnejšim problemom, ki bi jih bilo potrebno rešiti.

– drug problem je v tem, da komisije niso sestavljene ustrezno novemu delegatskemu principu, saj bi bilo bolje, če bi bili člani in predsedniki posameznih komisij delegirani v predsedstvo s strani matičnih osnovnih organizacij ali koordinacijskih konferenc ZSM. Tako bi bila lahko zadovoljena tudi tretja vprašljiva komponenta. Namreč, sodelovanje komisij po šolah in sodelovanje centralnih komisij pri predsedstvu, ki doslej ni uspevalo tako, kot bi bilo potrebno. Nekateri predsedniki komisij pri predsedstvu so nekajkrat poskušali sklicati sešanke svojih komisij, vendar so le v izjemno v redkih primerih vabila zadela v polno. Tako niso imele šole in komisije le-teh, skoraj nobene povezave s predsedstvom in temu ustreznosti so vsekakor tudi rezultati dela, ki zaenkrat nikakor ne morejo biti zadovoljivi.

– Vprašanje zase so tudi stalne kadrovske težave s katerimi se predsedstvo VK ubada že lep čas, saj se ponavlja stara praksa, da leži delo zaradi nezainteresiranosti in pomanjkanja kadrov, na plečih samo peščice ljudi, ki pa zaradi kopičenja problemov in raznolikosti dela ne morejo kvalitetno reševati celotne skupne problematike ali pa jo prav zaradi tega rešujejo zelo površno. Poleg tega je tudi obnašanje nekaterih izvoljenih funkcionarjev do dela skrajno neresno in neodgovorno, to pa vsekakor vpliva na atmosfero, ki že lep čas tam tudi vlada.

Ker se sedaj nahajamo pred volilno in problemsko konferenco bo potrebno spregovoriti tudi o teh problemih. Paziti bomo morali, da ne bomo ponavljali starih napak, s katerimi že naprej v veliki meri podpiramo forumsko delo in odločanje dveh ali treh ljudi. Kontinuiteta dela ne more in ne sme biti izpuščena iz rok, kakor se je to doslej dogajalo. Moramo se zavzemati za to, da bomo organizirani resnično po delegatskih načelih, kjer bodo šole enakopravno zastopane. Prav na teh ljudeh je, da naše napake odpravijo in naša pozitivna prizadevanja nadaljujejo. Seveda so ostala odprta nekatera nič manj pomembna vprašanja, ki terjajo, da se o njih razpravlja. Na primer: ali je subjektivna sila na MVZ, ki je predvsem odgovorna za kadrovanje in pozitivna gibanja naše študentske populacije, zadovoljivo opravila svoje poslanstvo?

LASTOVKE

LETIJO

NA SEVER

Nekdo je zapisal, da bi današnja nemško gospodarsko situacijo lahko primerjali z napol napolnjeno steklenico. Za pesimiste je napol prazna, za optimiste napol polna. Prav gotovo je primerjava s stališča „šans“, ki jih (ni) majo milijoni tujih delavcev v deželah zahodne Evrope zelo po(ne)srečena. Če že iz drugih razlogov ne, zdomcem — in tu niso mišljeni samo Jugoslovani — ni do steklenice COCA-COLE, pač pa za kruh in obstoj v situaciji, ko se jih želi v krčih pretresajoče svetovno kapitalistično gospodarstvo, recimo mu kar mirno kapital, rešiti kot posadka padajočega balona balasta.

Res, da morajo zahodne potrošne države in njih vlade skrbeti še za druge stvari, ne samo za delavce, še zlasti pa ne za tuje. Za izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti, za ponovna investiranja, za preprečevanje denarnih in drugih gospodarskih nestabilnosti, za zunanjetrgovinske presežke, skratka za dobičke. Toda tako kot je delavec na Danskem, v Franciji ali Nemčiji vezan na mezno delo, tako je konjunktura ali recesija kapitala vezana na tega istega delavca; na, širše gledano, armado gastarbeiterjev.

Za nemške sindikate, ki jim je menda edinim v Evropi uspelo izboriti za 18 odstotkov višje plače, pomeni stabilizacija nekaj drugega. Parola je: Stabilizacija pomeni polno zaposlenost! Za delodajalce je rešitev v zmernosti tarifne politike (porast plač le za 6,5 odstotka); delavci oziroma sindikati naj se odrečejo nadaljnji razdelitvi dohodka v svoj „strgan žep“. Če opustimo ekonomsko zamegljenost, naj torej kreditirajo delodajalce (!), da bodo ti lahko „odmrznili“ in pričeli investirati. To predvsem po mnenju „zamorznjenih“ koristi delavcem samim, ker naj bi pospešeno povpraševanje aktiviralo proste proizvodnje zmogljivosti, oživil bi zopet trg delovne sile v EGS in vsem bi bilo zopet lepo toplo kljub „pomanjkanju“ nafte. Sindikalni vodje bi „morda še lahko ubrali pot zavestnega odrekanja“, a kaj, ko se je na obeh straneh našlo sto in sto navijačev, ki dražijo oba nasprotnika.

Delovna sila, ki se nasprotno od zopet kmalu sproščenega uvoza živine vrača na vzhod in jug, noče biti „ekspert brezposelnosti“. Z eksportom so razvite industrijske države vedno dvojno zaslužile, pa se tudi tokrat ne mislijo odreči maksimalno možnega dobička.

Recesija zadnjih dveh let dobiva obseg napovedujoče svetovne krize, kakršne so svet pretresale v prvi polovici našega stoletja. Optimisti, da vas zopet spomnim nanje, se sicer tolažijo, da je sosedovo gnojišče še večji kup dreka kot je njihov lastni; a kaj, ko se s takega gnojišča ne vidi niti čez horizont vaškega plotu. Statistike opozarjajo, da se nezaposlenost nevarno približuje petim odstotkom. In veste koliko je to delavcev? V zahodni Nemčiji pomeni ta dvajsetina preko milijon in četrť brezposelnih; to je za četrťino manj kot je vseh jugoslovanskih delavcev v zahodni Evropi.

Zgodovina gastarbeiterjev je novejšega datuma in sovpada z rastjo oziroma nihanjem zahodnoevropskega in predvsem zahodnonemškega kapitala. Ni je mogoče primerjati niti z velikimi selitvami ob prejšnjih gospodarskih krizah, ki so potegnile ne samo iz zaostalih evropskih področij, pač pa tudi iz najbolj razvitih, a pod pezo hiperprodukcije in konkurence podirajočih se predelov industrializirane Evrope, delavce predvsem v prekomorske dežele. Tudi sezonsko delo latincev v gradbeništvu severne Evrope, pa na primer naše pečalbarstvo, je imelo drugačen izraz. V nasprotju s sezoni so se koncem 50. let, v obdobju od 1955 do 1966 pričeli kot plaz v vedno večjem številu valiti brez jasnega koncepta nekvalificirani delavci iz Španije, Italije, Grčije, Turčije, Perzije, severne Afrike itd. ter po 66. letu tudi iz Jugoslavije, v delo nuđeče dežele novonastale EGS.

Ob ekstenzivni ekonomski restavraciji držav EGS je prišlo do velikanske potrebe po delovni moči. Problem in variante za rešitev so bile številne le na papirju: upočasniti ekspanzijo, ali uvesti avtomatizacijo, ali pa poseči po delovni sili iz „naravnih rezervatov“.

Z omejevanjem ekspanzije bi bil „zavrt razvoj in neizpolnjene pogodbe“, drugi varianti takrat še nepovezano „evropsko“ gospodarstvo, omejeno še vse preveč na nacionalne prostore ni moglo biti niti kapitalno niti tehnološko kos. Tako se je ponudila kot „naravna“ tretja varianta z uvozom delovne sile. Zahodna Evropa je uvažala neuke delavce od vsepovsod, čim hitreje je bilo mogoče in jih razporejala vsepovsod: v gradbeništvu, kovinarstvu, rudarstvu, tekstilne in predelovalne tovarne, v cestogradnjo, kasneje tudi v kmetijstvo in celo turizem in administracijo.

Novi nemški oziroma EGS stil življenja je postal odvisen od milijonov gastarbeiterjev. Cena za potrošniško družbo je bila odvisnost od marljivosti armade uvoženih delavcev. Gastarbeiter, terminus, ki se je uveljavil ne v času navala, pač pa ob prvih znakih recesije koncem 60 let, pomeni pravzaprav gosta-delavca, gostujočega delavca. Torej naj bi šlo „za neko prehodno obdobje (prosperitete EGS?!), ko je bil uvoz tujih delavcev življenjsko pomemben“. Za tako stopnjevan napredek je bila nujno potrebna pomoč tujcev, kot so takratni zagovorniki skušali opravičevati priške pred nezaupanjem in zmrdovanjem domače javnosti. Seveda ni šlo niti za gostoljubje, niti za gostujoče delavce; v državah EGS, ki niso bile še iz časov nacizma obremenjene z uvoženo delovno silo iz zasedenih ozemelj, se je obdržal bolj trpek izraz „fremdarbeiter“.

Zaposlovanje tako ogromnih množic tujih delavcev je še pred koncem šestdesetih let dobilo dimenzijo gospodarsko družbenega in predvsem socialnega problema. Tako za države delodajalke, ki so se morale spopasti s posledicami tako naglega priseljevanja: javnim prometom, zdravstvom, nastanitvijo delavcev in komunalnim skrbstvom, šolanjem, komunikacijami — torej predvsem problemom socialne asimilacije in integracije. Pa tudi za države od koder je dotekala delovna sila, saj so izgubljale predvsem pol- in kvalificirano mlado moč.

S prvimi znaki recesije v letih 66/67 je zanje nastopila dodatna nevarnost. Kajti časno zaposlena in odpuščena armada zdomcev bi pomenila resno nevarnost za gospodarstvo matičnih dežel. Zaman so zagovorniki evropskega gospodarstva poudarjali, da bo dela dovolj za vse in da ne bo treba nikomur oditi, da so današnji tuji delavci evropski meščani jutrišnjega dne, enakopravni in socialno zavarovani člani evropske skupnosti“. Tako kot je kapital v času ekstenzivne konjunktore posegel po cenejši rešitvi — tujem delavcu — tako se je tudi v prehodnem kriznem obdobju, zlasti pa slabih deset let kasneje z nastopom svetovne energetske krize, skušal rešiti brezposelnih rok. Računica je enostavnejša, kolikor bolj so delavci neosveščeni in zastopajo svoj privatni interes. V prvem obdobju potrjevanja nemškega gospodarskega čudeža so bile verjetno razlike med priškeli in domačimi delavci največje. Tudi delavci niso prihajali na razvit sever, da bi branili svoje razredne socialne interese, pač pa z mislijo na čimhitrejšo obogatitev. Socialna varnost je (bila) majhna in v odnosu do že tako skromnih socialnih zahtev domačih delavcev so se vedli večinoma oportuno. Logika uvoza delovne sile je oplemenitila kapital dvakratno: z dotokom tujih delavcev je mogoče optimalno izkoristiti vse proizvodne resurse, pa tudi uspešno izpodbijati zahteve domačih delavcev. Tako je bolj razumljiv nastop nemških sindikatov v kriznem obdobju 67. leta, ko so se zavzeli za interese predvsem domačih delavcev. Ti so zastrupljeni od vablivosti potrošniške družbe videli rešitev lastnih pozicij v odpuščanju tujih delavcev.

Od 67. leta do danes se je marsikaj spremenilo. Predvsem je kriza v svetovnem gospodarstvu mnogo globlja kot pred sedmimi leti, ko je pretresala predvsem Evropo. Takrat je recesija zajela celotno nemško gospodarstvo, sedaj le določene strukture. Prvi preventivni ukrep pred odpuščanjem delavcev, skrajšan delovnik, ni zalegel. Brezposelnost nenehno raste, povečuje pa se tudi stopnja brezposelnosti. Z odpusti, lepimi (odpravnine) ali nasilnimi (nad štrajkači) so najprej pričeli v avtomobilski industriji. Potem ko so delodajalci postavili pred tovarniška vrata tiste, ki jih najlažje pogrešajo, je prvič izredno visoko narasla brezposelnost tudi med upravnimi službami.

Zaščita delavcev je vsaj na začetku krize izgledala kot da je v prid tujim delavcem; ti so zaradi njim lastne mobilnosti lažje poiskali novo delo, z vrnitvijo domov so lahko upali na zaposlitev, itd. Domačemu delavcu odpravnina ni mogla pregnati strahu, kaj bo potem. Vendar pa je stopnja nezaposlenosti med tujimi delavci danes večja kot je bila 67. leta. Veliko več delavcev se tudi ne želi vrniti domov na jug ali vzhod; ostajajo v EGS, predvsem zaradi

bojazni, da bo doma še slabše, manj zaradi pričakovanja nove konjunkturo.

V primerjavi obeh recesijskih obdobij ni mogoče spregledati najpomembnejšega: V tem času je delavstvo zahodne Evrope absolviralo šolo razrednega osveščanja. Kriza ne pozna razločkov med tujimi ali domačimi delavci. Prvi „divji“ štrajki so se pojavili s prvimi znaki recesije, kar je razumljivo, saj je najprej vedno prizadeto delavstvo. V stavkovno gibanje 69/72 so bili pritegnjeni vsi delavci in padle so umetne pregrade, ki naj bi onemogočile razredno osveščanje in povezovanje delavcev. Ti zaničevani in tako potrebni tuji delavci so postali novi delavski razred zahodne Evrope.

Prve novice o izboljšavi zahodnoevropskega gospodarstva so že obletele svet. Uvedba druge izmene pri Fordu, ukinitvev skrajšanega delovnika pri Oplu in nova delovna mesta pri BMW so res šele „prve lastovke v februarju“. Pa bodo letele proti jugu ali proti severu?

PAVLE KRISTAN

Študira lahko vsak občan!?

USTAVA ZAGOTAVLJA VSAKEMU OBČANU VSE PRAVICE IN MOŽNOSTI DO ŠTUDIJA.

Pravice? Da! Možnosti? Nisem prepričan, da ima vsak občan tudi vse možnosti za študij.

Vsako leto se v statistikah javlja podatek, da študira največ mladine iz dobro situiranih (premožnejših) družin, dosti manj „delavske“ mladine in najmanj kmečke mladine (na ZMVZ je v šolskem letu 1973/74 študiralo: kmečke mladine 8,7 %, študentje iz družin delavcev s samo osnovno šolo in kvalifikacijo 21,2 %, otroci staršev z nižjo do visokošolsko izobrazbo 48,4 %. Mar nam podatki zatrjujejo, da imajo vsi občani tudi enake možnosti za študij?

ŠTUDIJE JE BREZPLAČEN!?

Družba odvaja veliko denarnih sredstev za izobraževanje, za visokošolski študij. Družba—to pomeni vsi delovni ljudje. Vendar mora poleg tega še vsak posameznik, katerega otrok študira, odvajati dodatna sredstva za študij. Mar zato ker je študij zastoj? Mogoče tudi zato, ker se vedno bolj trudimo, da strokovna literatura ne bi bila preveč poceni; pišejo se debela skripta (stanejo tudi čez 150 dinarjev) — honorirana so po številu strani, strani se preštejejo, le kdo pa ocenjuje kvaliteto in primernost skript — pojavlja se fenomen, da se napišejo skripta, za katere vam svetuje predavatelj — avtor, da jih ni treba v celoti predelati (kupec plača celotna skripta!). Toda vrnimo se k naslovu! Mogoče je študij brezplačen, ker je štipendijska politika vrhunsko urejena? Mogoče tudi zato, ker lahko vsak študent dobi štipendijo, pri čemer niti ni pomembno da mu lakote ne more potešiti ali pa ostane gol. Mogoče zato, ker . . . ?

KDO SPLOH LAHKO ŠTUDIRA? ?

Odgovor je zelo enostaven: predvsem tisti predstavniki mladine, katerih starši so finančno zmogni (dobro situirani) in tudi zainteresirani da omogočijo študij svojemu otroku! Pa saj imamo štipendije, boste rekli. Res, imamo jih, toda koliko in v kakšni višini. Lahko kar rečem, da jih je premalo in večina je pre nizkih, tako da so študentje še vedno odvisni od staršev oziroma od svoje poslovne iznajdljivosti. Po drugi strani pa ni redkost da imajo štipendije študentje, ki niso upravičeni do njih. Vendar če sem že to omenil, moram dodati še sledeče: kaj pa je z mladino, katere starši so finančno zmogni, toda zaradi različnih vzrokov povsem nezainteresirani za to, da omogočijo svojemu otroku študij. Na tako mladino ne misli nihče.

Še nekaj o štipendijah. Dejal sem, da so prenizke. Poglejmo dejstva, ki to potrjujejo: najvišje štipendije znašajo okoli 1200 dinarjev; študent pa porabi za hrano 900 din mesečno (21 din dnevno kosilo in večerja, 9 dinarjev zajtrk in malica, to je 30 dinarjev dnevno), stanovanje plačuje približno 300 din mesečno — to je že 1200 dinarjev; kaj pa skripta, oblačila, . . .

ALI OBSTAJA MED ŠTUDENTI SOCIALNA DIFERENCIACIJA? !

Najbrž smo prepričani da socialne diferenciacije med študenti ni. Zakaj potem ugotavljamo, da študira največ mladine iz dobro situiranih družin? Zakaj ugotavljamo, da je (vsaj na zavodih MVZ) več kot polovica izrednih študentov? Zakaj potem ti izredni študentje ne le drago, temveč dvakrat plačujejo svoj študij (odbitek od plače za izobraževanje, posebej pa še za drage šolnine)? Mogoče zato, ker jim je že prej bil omogočen študij in sedaj pač plačujejo, da ne rečem kazen, ker se ga niso hoteli udeležiti. Zakaj ni prostora za vse študente v študentskih domovih in morajo plačevati večkrat oderuške najemnine (zakaj tudi to dovolimo)? . . .

Zvišal se je materialni cenzus (od 1200 na 1650 dinarjev), zvišale so se stanarine, podražila se je prehrana (v študentski menzi — v restavraciji Center je sedaj za dinar cenejša). Kaj pa štipendije? No ja, te so se tudi dvignile (ne pri vseh štipendistih), vemo tudi da še vedno niso primerne. Posojila? Teh več ni. Študentski servis? Bomo pač dalj časa študirali!

ALI SE ŠTUDIJE SPLOH IZPLAČA? ?

Po približnih izračunih lahko ugotovimo da porabijo starši za otroka, ki študira in nima štipendije v povprečni dobi študija — to je v približno petih letih — sedem milijonov starih dinarjev, pa še več (menim da je za študenta, ki stanuje doma 1200 din minimalen izdatek).

Študent (če ne bi bil študent) bi lahko v tem času zaslužil petnajst starih milijonov — študentski parček bi si lahko s skupnimi dohodki ustvaril že lasten dom (računam povprečno 2500 din mesečno na osebo). Študent dela pet let dlje kot neštudent, saj mu nihče ne priznava, da je študij delo. Zabava pa tudi ne! Omenjene stvari ne govorijo v prid študija, pa vendar se še dosti mladine (vedno več) odloča za visokošolsko izobrazbo. Mar predvsem iz strahu pred fizičnim delom, kot sem nekaj podobnega zasledil v tisku, ali pa zaradi želje po višjih položajih, zaradi večjega zaslužka (čeprav na stara leta), mogoče pa tudi iz želje po izobrazbi? !

Potrebe nogometašev, potrebe študentov

Maribor je že od nekdaj razvito industrijsko mesto. V njem živijo pretežno delavci. Vsi delovni ljudje v našem mestu prispevajo po svojih močeh in možnostih med drugim tudi za razvoj in delovanje mnogih športnih panog. Cilj vsega tega je seveda, da bi čim več ljudi imelo možnost za športno rekreacijo, da bi si na ta način čim dalje ohranili mladost, gibčnost in zdravje. Vedno več jih je, ki so spoznali, da je po napornem delu potrebna aktivna sprostitvev, ki stimulira tako telo kot tudi duha. Kljub vsemu pa je še veliko takšnih športnikov katerih športno ali pa rekreativno

udejstvovanje ne seže dalje kakor do nedeljskega obiska na kakšni nogometni tekmi.

No, pa smo prišli do tega našega fenomena — nogomet. Res je to igra, ki po svetu in pri nas privablja množice strastnih privrženecv, ki v zadnjem času glede na kvaliteto, mahinacije in nepravilnosti, ki se že dalj časa pojavljajo v našem nogometu, niso več takšne kot so bile včasih. Ampak mariborski nogomet je častna izjema. Tik pred razpadom ali pa kakšnim drugim neuspehom se vedno najdejo rešitelji v zadnjem momentu, ko že na veliko bijemo plat zvona in rešijo potaplajočo barko s posadko vred. Da pade nekaj krivih glav ni omembe vredno, ker nekdo pač mora biti kriv. Maribor v zadnjih dveh desetletjih ni več samo industrijsko mesto, ampak se razvija v novo slovensko univerzitetno središče. Pojavila se je nova struktura prebivalstva, študentje. Strah in gorje. Študentje, večno nezadovoljni člani naše družbe, ki samo nekaj kritizirajo in zahtevajo, včasih celo tudi študirajo in doštudirajo. Seveda, treba je novih ležišč v študentskih domovih, urediti študentsko prehrano, ki naj bi bila poceni, a obenem kolikor toliko kvalitetna in po možnosti še majčkeno subvencionirana, poskrbeti za razvoj študentske kulturne dejavnosti in športnega udejstvovanja. Pa kaj vse to? Kje je tu kakšen problem? Je, in to čisto majhen. Denarja ni! Če pa je že, pridejo študentske zahteve na vrsto bolj na repu, ko je že tako suh mošnjček že presneto tanek.

Da se povrnem k nogometu. Kakšen je doprinos nogometa k razvoju naše družbe? V čem je njegova družbena vrednost in pomembnost, s katero bi lahko opravičili milijonske subvencije, ki se stekajo iz občinskega proračuna? In naš vrli NK Maribor kljub temu še vedno caplja bolj na repu druge zvezne lige zahod. Morda bo čez nekaj let ob podpori nekaj milijončkov postal zopet prvoligaš. Seveda, če si bodo vsi nogometaši tako prizadevali kot do zdaj in če ga bo naše mesto še naprej pridno podpiralo za dosežene uspehe.

Študij oziroma pridobivanje izobrazbe je družbeno nepriznano delo, ki ga mora opravljati vsak študent, saj je s tem, da je začel študirati, sprejel obveznosti do družbe. S svojim znanjem bo postal aktiven član naše družbe in doprinesel k njenemu razvoju. Zal še vedno nimamo priznanega statusa delavca kljub temu, da imamo priznane vse samoupravne pravice in dolžnosti. Še nekaj. Za svoje družbeno koristno delo nismo niti plačani niti nimamo priznanega delovnega staža. Če študent ne izpolnjuje svojih obveznosti, ga družba pokliče na odgovornost in mu onemogoči nadaljevanje

študija. Kaj pa nogometaši? Delavci so, in to dobro plačani. Kako njih pokliče družba na odgovornost za neresnost in neizpolnjevanje sprejetega dela, ki je že marsikaterega strastnega navijača stalo precej živcev, če že ni doživel srčnega napada? Denarne kazni in morda še kaj. Samo na žalost se je ta sistem do sedaj pokazal kot precej neučinkovit. Kaj tistih nekaj jurjev, saj mi je zagotovljena lepa osnova, ki mi je nihče ne more kratiti. In malo upornišstva ja nikoli ne škodi, saj se študentje tudi vedno nekaj upirajo in to je med drugim ja frajersko.

Če smo že pri upiranju. Zgodilo se je, da je naš vrli NK s svojo finančno barko nasedel in po modi zadnjega časa postal nelikviden. Sodoma in Gomora. Če ni denarja ni muzike. In tudi nogometa skoraj ni bilo. Kaj bi igrali zastoj. In se je Maribor ustrašil, da bo ostal brez tako potrebnega nogometa. Kaj bodo pa rekla druga mesta, ki imajo svoj nogomet. Ne tovariši to ne gre. In je stekla široka akcija zbiranja sredstev. Vse za naš nogomet. Moramo ohraniti tradicijo, pa čeprav neuspehov. Glej, zgodil se je čudež. Naše gospodarstvo, ki je že lep čas v finančnih težavah je zmoglo žrtev, tudi večno obremenjeni občinski proračun in čast je bila rešena.

V Mariboru so nujno potrebni novi študentski in dijaški domovi. Študentsko kulturno umetniško društvo tudi potrebuje streho nad glavo. Skripta in drugi učni pripomočki so salamensko dragi in bi ob primernih subvencijah bili občutno cenejši. Pa štipendije, ki so tako ali tako nizke in študentov večni problem. Sredstva za njih se v občinski blagajni stekajo tako počasi in s takšno težavo. Tudi mi bi radi doživeli takšno solidarnost in tekšno hitro rešitev naših problemov. To bi bil že drugi čudež, ki bi ga bilo zmoglo mariborsko gospodarstvo, pa še obrestoval bi se mu. Da o ugledu nastajajočega univerzitetnega središča ne govorimo.

Menjavanje delovnega mesta, okolja in iskanje možnosti boljšega zaslužka sta že stara pojava. Tuda zvestoba in privrženost delovnemu kolektivu sta dve lepi čednosti. In to v dobrih in slabih časih.

V našem nogometu je možno menjati delovno mesto v prestopnem roku. Pri NK Maribor je bilo nekaj igralcev, ki so bili steber moštva. Vsaj zdelo se je, da so nepogrešljivi. Prišel je prestopni rok in vsak od teh igralcev je imel majhen problem. Ta ni imel stanovanja, drugi si sam nikakor ni mogel urediti gostinskega lokala in si s tem zagotoviti bodočnosti. Seveda kdo drugi, če ne

klub bi jima moral priskočiti na pomoč in prispevati denar, drugače pa se bo že našel klub, ki bo znal bolje ceniti njune usluge. In sta šla in še marsikdo drugi.

Kaj pa študent, če ne dobi štipendije, stanovanja v domu in ga mora pri zasebnikih drago plačevati? Lahko reče, če mi ne ugodite bom pa nehal študirati? Kje pa. Ti le nehaj študirati, saj je dovolj drugih, ki bodo zadovoljni tudi za manj samo da bodo lahko študirali.

Koroška enolončnica jubilejna

(kantata za ploskanje z eno roko)

*TO je pravljica o obljubljenem 7. ČLENU
neskončnem kot črevo prakure
napetem kot svinina na bobnu
an ban dol z genezo zahtev
o preštevanju manjšine 1975
in štiri miši v dim zapiši*

*KIRCHSCHLAEGERJEV januarski
gor in dol po
jezikovno (z)mešani koroški –*

*POZOR potrpljenje poka
ne moreš ploskati z eno roko
regionalna vprašanja
v mrku narečnih skupin
nategujejo vratove v tretjo vojno
kje je dvigalo h golobom miru
kje je knežji kamen da linčamo
svinino na bobnu –*

*KREISKY raje v kancliji
lepi peruti čudni ideologiji
za predvolilni kavš: kdo bo prvi
v paradoksalnem ajntopfu treh strank –*

*LJUDSTVO molči o svoji preteklosti
katera je najkrajša pot v srce slovenskega pravopisa
v možgane 20-letnega razčlenjevanja 7. ČLENA
messner in kokot se za afirmacijo petelinita
s šaljivo pošto nemskega statuta
slovenskih književnikov avstrijskih*

*WAGNER disonančno-čitra po koroški
o svoji hitlerjevski mladosti
ko nas milde sorte prijatelji še dalje barvajo
s čopiči sovražnih obljub
in veleposlanik vlahov gluho protestira
proti protijugoslovanskim nastopom
ustaških emigrantov –*

*HOLALALALADIRIDIJO
po napisih stokajo palčki iz sneguljčice:
prestrezite bikovke padajoče po zavednosti
pokosite vojsko večnih obljub
pumpajte—pumpajte slovensko kri v rezervoarje
da ne eksplodira zavest
ko golobe miru požira
ajn volk manjšinski
uz ajne klajne nahtmuzik –*

*POZOR: potrpljenje poka
a rešeta lukenj se večajo
skoz časopise do ozvezdja ovna –
slovenska alenčica in kralj matjaz
brez pravopisa jočeta pod peco
pokrov koroške enolončnice je nabrekli
jubilan pa molči kot sarkofagi
na mariborskem glavnem trgu –*

Samoupravni sistem ne more delovati brez sestankov, toda če se le-ti ne vodijo racionalno in učinkovito, če so dolgotrajni in „dolgočasni“, ko skrajšujejo delovni in prosti čas delavca, ljudje zgubljajo za njih zanimanje, sestanki pa svojo funkcijo.

Sestanki postajajo vse bolj prevladujoča oblika družbene aktivnosti v naši družbi. Aktivnost samoupravljalcev se izraža v raznih oblikah, tako tudi sestankih, ki so neogibni. Naš družbeno-politični sistem brez njih ne more delovati, zaradi tega zahtevajo večjo pozornost in kritično oceno.

Z uvajanjem samoupravljanja je socialistična demokracija dobivala vse širše dimenzije, sestanki so postali pglavitna oblika družbene dejavnosti. Že leta 1955 je za sestanke bilo porabljenih 80 milijonov delovnih ur. Ta številka se je od leta 1955 do danes desetkrat povečala! Res, v tem času se je povečalo število

Kje si bil? . . . . na sestanku.

Kam greš? . . . na sestanek.

samoupravnih teles, to pa je povečalo število sestankov, kar je razumljivo, toda le do določene meje. Če postanejo sestanki sami sebi namen, če se v njih troši samoupravna aktivnost brez izvajanja dogovorov, če skrajšujejo zaradi neprimerosti, neusmerjenega obnašanja prisotnih in odsotnosti samokontrole čas proizvodnega dela pa tudi prosti čas, postanejo nefunkcionalni. V naši (jugoslovanski) praksi je ta težnja zelo prisotna. Ne dogaja se redko, da se porabi za sestanke več časa kot za bolniški dopust. Delovne ure, porabljene na sestankih, dosegajo vrednosti izražene v milijardah dinarjev (v večjih delovnih organizacijah – čez 1000 zaposlenih). Zaradi teh števil je prišlo do reakcije, ki je zahtevala, da se sestanki odvijajo izven delovnega časa. Toda s tem se delavcu skrajšuje njegov prosti čas, čas za počitek. In ne nazadnje se postavlja vprašanja, če bi bili ti sestanki učinkoviti.

Vse več ljudi se izogiba sestankov, zato ker so z njimi zasičeni, ker trajajo predolgo in ker so pogosti, ne zavedajoč se, da s tem otežujejo delovanje samoupravnega mehanizma. Pri nas je trajanje sestankov v povprečju štiri ure, optimalni čas sestanka je ura do največ dve uri. Vse kar je več ne daje pričakovanih rezultatov niti potrebne kvalitete sestanka. To pa zaradi tega, ker prihaja na sestankih do utrujenosti, ki povzroča pomanjkanje koncentracije prisotnih na vsebino sestanka in diskusij, ki se vodijo. Žalostna resnica je, da se sestanki pri nas (skoraj) vedno začnejo z zamudo. Kvaliteta sestanka trpi zaradi kvantitete – sestanki so dolgi in zaradi tega nefunkcionalni, preveč je dialogov, ki nemalokrat zapeljejo sestanek na stranski (ali pa tudi slepi) tir.

Na visokošolskih zavodih se dogajajo podobne stvari, tako pri učiteljih kot pri študentih. Skoraj vsak pedagoški delavec je član vsaj enega samoupravnega telesa in ne redko tudi več. Vsi študenti se morajo udeleževati sestankov (vsaj svetov letnikov), manjšina se jih udeležuje v precej pretirani meri, zato pač, ker so „funkcionarji“, predstavniki študentov, pravzaprav vsi tisti, ki so družbenopolitično aktivni.

Kolikor opazamo je v študentskih vrstah glavni krivec neučinkovitih sestankov slaba pripravljenost udeležencev sestanka – slaba seznanjenost z vsebino in se mora zato, namesto da bi se razvila diskusija, pojasnjevati prisotnim osnovne stvari, ki bi morale biti vsakemu že pred sestankom znane. Prav tako ugotavljamo, da je za neučinkovitost sestankov kriva tudi slaba disciplina diskutantov ali pa neznanje predsedujočega o vodenju sestanka. Mislim, da sem naštel vse glavne vzroke. Torej se morajo za izboljšanje učinkovitosti sestanka potruditi tako udeleženci kot tudi tisti, ki sestanek vodi.

Za konec bi navedel še Leninovo navodilo, ki ga je pred 50 leti priporočil Svetu narodnih komesarjev, in ki pravi, da naj na sestankih referent govori deset minut, udeleženci v diskusiji, če govorijo prvič – pet minut, drugič pa po tri minute. Za odobravanje ali za nasprotovanje predlogu je dovolj ena minuta. Vsakemu posamezniku se dopušča sodelovanje v diskusiji dvakrat.

Ob nekem obisku

Tovariši, zgodil se je čudež. Pred kratkim sta se pri nas na VEKŠ oglasila predsednik in sekretar VK ZSMS MVZ. Čudež, zakaj? Že skoraj polni dve leti sem član vodstva študentske organizacije na naši šoli, pa se je prvič zgodilo, da se je k nam, v tako imenovano bazo, izvolil potruditi kateri od študentskih funkcionarjev s predsedstva VK ZSMS. Pa ne da bi bila ena izmed osnovnih nalog članov predsedstva, da bi bili povezani s sredino, ki jo predstavljajo in ki jih je izvolila za svoje predstavnike!

Temu obisku se imamo zahvaliti zato, ker se je v okviru VK ZSMZ pojavil akuten problem članstva. Odhajata tako predsednik kot sekretar. In ker ni pravih naslednikov, se lahko mirno zgodi, da bo delo VK popolnoma zaspalo.

Zakaj je sploh prišlo do takšne situacije? Morda zaradi nezainteresiranosti ali pa zaradi napačnega pristopa in pojmovanja nalog, ki bi jih študentski funkcionar moral izvajati. Ena izmed osnovnih nalog, ki jih je naredilo sedanje vodstvo in tudi tista pred njim, je forumski način dela. Vedno več funkcij, šestankov in zasedanj, ki so morda zelo pomembni in katerih vsebina je zelo važna, a osnovne celice ostanejo na žalost o tem neseznane, ker manjka povezava med njimi in predsedstvom, ker ti študentski funkcionarji ne čutijo potrebe, da bi o tem svojem delu seznanili osnovne celice, ampak se izgublajo v delu na ne vem kakšnih nivojih in je njihovo delo več ali manj samo sebi namen.

Ne smem biti krivičen in moram priznati, da sta tako sedanji predsednik kot sekretar vložila v svoje delo mnogo truda in napora, ampak na napačen način. Kje so rezultati dela predsedstva, kaj se je za mariborskega študenta izboljšalo? S strani predsedstva zelo malo. In povrh vsega je to delo honorirano, čeprav skromno. Študentski predstavniki po šolah dosejajo večje uspehe kljub temu, da vse njihovo delo temelji na prostovoljni bazi, in če hočejo na tem področju kar koli doseči, morajo žrtvovati svoj prosti čas.

Študentje smo bili in smo kritični do vsega kar nas obdaja in tudi voljni delati. Problem je le v tem, kako latentno, neaktivno maso zgrabiti na pravem mestu in jo vključiti v delo. Načinov in možnosti je dosti, le malo volje in interesa je treba pokazati. Sedanje vodstvo se na noben način ne bi znašlo v takšni situaciji kot se je, če bi bilo povezano s svojim izhodiščem, z osnovno študentsko populacijo. Tako bi ta vedela, kaj se dogaja na višjem nivoju, kako so njeni interesi zastopani in na ta način bi bila tudi rekrutacija novega članstva veliko lažja.

Nove kandidate za člane predsedstva VK ZSMS MVZ naj po navodilu sedanjega predsedstva izberejo oziroma evidentirajo po posameznih mariborskih višjih šolah šolska vodstva ZSMS. To je edini pravilni način izbora, saj bo na ta način mogoče zajeti večje število res zainteresiranih ljudi, ki bodo voljni delati, in ki bodo res zastopali sredino, iz katere izhajajo.

Do sedaj je bilo tako, da je bilo v predsedstvo VK ZSMS MVZ in komisije pri predsedstvu izvoljeno kup ljudi, ki so sprejeli funkcije, o njihovem delu pa ne duha ne sluha. Takšnih ljudi ne potrebujemo. S svojim ne-delom dokazujejo samo svojo nezrelost in neodgovornost proti družbi in kolegom. Kaj bo s takšnim človekom kasneje na delovnem mestu? Saj mu kot bodočemu izobražencu ne bo mogoče zaupati odgovornega dela, ker ga ne bo v redu opravil.

V današnjem trenutku, ko se borimo za čistost komunista in ko uveljavljamo v praksi popolno samoupravljanje in s tem oblast delavskega razreda, torej dejanskih proizvajalcev, ki razpolagajo s sadovi svojega dela, se moramo zavedati vloge študenta-komunista. Vzgjati ga je treba v delovnega in aktivnega soustvarjalca naše socialistične samoupravne družbe. Ni zadosti, da je študent član zveze komunistov. Pomembno je, da je vsestransko aktiven in angažiran, da je gonilna sila vsake akcije. Zavedati se mora, da se bo po končanem študiju kot visoko kvalificirana delovna moč vključil v delovni proces in družbeno dogajanje.

Žal pa je danes zelo malo študentov-komunistov, ki aktivno delujejo v študentski organizaciji. Velik del krivde za nastalo krizno situacijo leži na študentih-komunistih. Na mariborskih višjih šolah je lepo število študentov-komunistov, ki hodijo samo na šestanke, ali pa so člani samo zaradi članstva, ne pa tudi iz prepričanja in volje do dela oz. udejstvovanja, ne samo v zvezi komunistov, ampak tudi v širšem študentskem žitju in bitju. Te ljudi bi moralo vodstvo na vsak način znati aktivirati in pritegniti k delu. Če pa za to ni sposobno naj prepusti delo sposobnim ljudem. Na ta način bomo gotovo v najkrajšem možnem času zagotovili zadostno število dela – voljnih ljudi in se ne bo moglo več zgoditi, da bodo študentski predstavniki organi zašli v takšno kadrovsko krizo. In še nekaj. Tudi uspehi in dosežki pri delu bodo čisto drugačni.

TARAS POLJANEC

Študentski april

Vsaka tradicija daje občutek, da nekaj takega že poznamo. Ker pa študentska tradicija aprilskih prireditev posega v smeri, ki se iz dneva v dan spreminjajo, pomeni tradicija le časovno dolžino študentske dejavnosti. Ta dejavnost pa je oblika, v kateri pokaže študent svoje individualne sposobnosti na področju, ki ga najbolj zanima, ali obiskuje tiste predstave, ki mu največ dajejo. April je torej čas kulturnega uživanja, pa tudi izživljanja študentov, čas najbolj plodne študentove dejavnosti.

Letošnji program teh prireditev je zelo pester, našlo se bo torej za vsakogar nekaj. Znano je, da so te prireditve dobro obiskane. Če jih primerjam s posameznimi nastopi med letom, se mi poraja vprašanje, kakšen vpliv ima april, da pritegne toliko ljudi. Morda je eden izmed njih ta, da aprila ne moreš napraviti koraka, ne da bi ti padlo v oči kakšno vabilo, ne da bi slišal za to ali ono predstavo. Vendar mislim, da je v vsem tem le nekaj malomeščanskega. Greš na neko prireditev, potem pa še na drugo in tretjo pač zato, ker si študent in ker je april čas študentskih prireditev. Zamenjaš pač kavico, kino ali kartanje za kulturno prireditev, ker ti je že nerodno, ko se kdo pogovarja in ocenjuje prireditev, ti pa o njej ne veš ničesar. Taka prisotnost pa ne ustreza namenu. Vzrok za tako več ali manj pasivno spremljanje prireditev je lahko neustrezen program. Vendar v njem sodelujejo študentje, preveč študentov, da bi tej drugi množici program ne bil zanimiv. Torej: kvantiteta je, kaj pa kvaliteta?

Na to vprašanje si bomo odgovorili sami po letošnjih prireditvah. Program je povsem natrpan, včasih bosta celo dve prireditvi v enem dnevu, tako da si vseh res ne bo mogoče ogledati. Niti jih ni nujno. Posebno razveseljivo je to, da bodo segle tudi izven meja, v Avstrijo in na Madžarsko. Program je zastavljen široko, pester je, uspel bo. Uspel bo kot dviganje kulturne ravni. Nekaj se mora zganiti. Nekaj ostati. Človek ne more dajati, ne da bi sprejemal. Kulture danes ne pojmujejo več kot dajanje, a geslo še vedno drži. Vprašanje je, če današnja kultura z vsemi svojimi smermi človeka bogati. Vse bolj se pojavlja razvrednotenje čisto človeških lastnosti, negiranje čustev. Nič več ni rožic, vse je trdo kot čas, v katerega smo vključeni. Zato ne moremo pričakovati toplih barv, nesprijemljive so. Kaj bodo torej študentske aprilске prireditve nudile? Času identičen utrip, sprostitiv. Predvsem slednje. Kdorkoli ustvarja, še ne ali pa že umetniško, pri tem ne tipa. Kdor pride na prireditev, tudi ne. Zakaj bi trpinčil samega sebe? Toda to, kar sprejema, je moreče! Kako torej? Mislim, da smo plitvejši. Premalo je časa za človeka. Res je, da tudi pred nekaj stoletji ni bilo časa na pretek. Samo – takrat je človek delal toliko, kolikor je potreboval. Danes pa preveč potrebuje.

Zato je namen teh prireditev dvigniti zavest. Pokazati človeku strani, ki jih ne utegne opaziti sam. Oziviti v njem tisto kar životari, kar človek ne ve, kam bi dal; bi obdržal, ali odpisal. Kajti nekaj človeškega, toplega, v človeku mora biti. Človek ima spomin in v njem ostanejo tudi majhne stvari. Zaradi tega je že samo številen obisk prireditvam velika podpora.

Morda so prireditve preveč ukalupljene. Na eni strani črte nekdo izvaja, na drugi nekdo opazuje. Saj je namen teh prireditev tudi stik med ljudmi. Kako to črto izbrisati, ne da bi nastala anarhija? S primernim in dostopnim programom, z aktiviranjem vsakega študenta, ki ga stvar zanima. Zato naj moje razmišljanje o študentskih aprilskih prireditvah sklenem z misljo, da je to čas delovanja vseh nas, čas, ko študentje pokažemo, kaj znamo in koliko je razvita naša povezanost, kakšni so naši cilji in ideje, kako mislimo. Pokazati moramo, do katere stopnje je razvita naša, zavest.

MARIJA ŠUTA

Komuna za širjenje domače izvirne umetnosti

— ŠTUDENTSKI LIST BI NAJ BIL MED PRVIMI —

Mimo je II. SLOVENSKE KNJIŽNI SEJEM, ki nas ni povsem ogrel v času, ko še vedno zgolj govorimo o približevanju kulturnih vrednot množicam, pri tem pa „stebri“ naše družbene skupnosti zmaterializirano podarjajo zlata srca, žlice in cekine potrošnikom pralnih praškov in juh. Zakaj ne bi enkrat v življenju našel tudi potrošnik izvirnih domačih novitet kakega zlatega srca — ali pa vsaj polovico — v knjigi.

Kako potegniti domačega pisatelja iz socialnega dna, domači knjigi pa prisoditi častnejše mesto?

VELIKO BI LAHKO NAREDILI MARIBORSKI ŠTUDENTJE IN DIJAKI

Študentje, dijaki in vsi mladi izobraženci naj se združijo preko študentskega lista KATEDRA in naj ožive KLUB PRIJATELJEV DOMAČE KNJIGE ali KOMUNO ZA ŠIRJENJE DOMAČE IZVIRNE KNJIŽEVNOSTI. Ime bi lahko določili pozneje. Ta hvalevredna in prepotrebna kulturna dejavnost bi bila zares nujna v času, ko govorimo o novi mariborski univerzi, ko je KATEDRI potrebna populacija, saj je zadnja leta nekako mrknila in nimam občutka, da je to zares študentski list, kresišče napredne kulturne, socialistične in marksistične misli.

KATEDRI bi zagotovo priskočile na pomoč založbe, najbrže pa tudi književniki z nasveti in konkretnim sodelovanjem.

Štajerci in Pomurci smo v preteklosti rešili veliko kulturnih vrednot, bili smo dinamični pobudniki trajnih del. Nadaljujmo tedaj tradicijo prednikov!

Da bi mogli primerno predstaviti domača sodobna dela najširši javnosti, je potrebna primerna predstavitev doslej nekako zoperstavljenega domačega književnika.

Za začetek ne bi bili odveč spontani pogovori s pisatelji na sodobnih ČITAVNIŠKIH VEČERIH. Študentje pa bi lahko organizirali tudi domiselne SLOVENSKE TABORE, kakršni so bili nekoč, seveda v zdajšnjem duhu.

Naloga mladih je tudi, da zgradijo most prijateljstva med književniki in bralci, da ožive ljubezen do domače pisane besede.

Pri nekaterih založbah so še venomer država zase prodajni menažerji in akviziterji, ki nehote krojijo usodo domače knjige. Bil sem med njimi in sem jih dodobra spoznal; aprioristično prezrejo Švajncerja, Gaborovičevo, Vogla, Forstneriča in druge sodobnike, ker so prepoceni. Raje posiljujejo potrošnike z metrsko milijonsko plažo. To je docela zgrešeno. Njihov mesečni zaslužek je največkrat večji kot letni zaslužek povprečnega slovenskega pisatelja — mislim zaslužek od pisanja. Komentar ni potreben.

Ob razstavi fotografij na VEKŠ

Ferdo Rakuša nam je predstavil osem del, v glavnem portretov, ki so pri njemu simboli človekovih razpoloženj, čustev.

Prizor iz eksperimentalne drame Miroslava Slane-Mirosa: S.O.S. (Rešite naše duše). Delo je bilo uprizorjeno na mednarodnem srečanju avantgardne drame, glasbe in likovnosti v Slovenski filharmoniji v Ljubljani.

Pogosto gre mimo nas in se v skladišču zgubi dobra domača knjiga, ker ni bilo nikogar, ki bi jo primerno predstavil javnosti. Tudi naši „uradni“ kritikastrski največkrat izstrelijo kratek rafal tujk v kak časopisni kotiček, namesto da bi napisali razumljivo oceno na vidno mesto. . . Moja stara mama oziroma babica se je bila nekoč z vsemi štirimi upirala PARADIŽNIKU — dokler je nismo otroci primerno navdušili zanj. Potlej ji je bil postal nepogrešljivi vir vitaminov. Prav tako morajo postati dela naših sodobnikov nepogrešljivi duhovni vitamini slehernega Slovenca, bodisi kmeta, bodisi akademika.

O slovenski knjigi pišimo poslej z večjimi in svetlejšimi črkami. Zahtevajmo obsejnejša in prikupnejša TV poročanja o novitetah, saj plačujemo visoko naročnino.

Za realiziranje samoupravljanja v KULTURI si moramo najprej krepko izuriti možgane in adaptirati naše kulturniške temelje. Šele potlej bomo znali odgovoriti, zakaj je dandanašnji bolj cenjen kričač (ne)zabavne glasbe kot domač pisatelj in zakaj zavzema pri nas vidnejše mesto šund, ki je pogostoma daleč od ideje samoupravnega socializma in marksizma!?!?

MIROSLAV SLANA — MIROS

Dejstvo je, da nastanek fotografije ni nujno vezan na slučajnost ali pa narejenost. Fotografija lahko izraža tudi čustva ustvarjalca, ker lahko slednji po svojih občutkih izbira trenutek življenja in kot, iz katerega ga bo zabeležil. Rakušev portret prehaja iz poudarjene otožnosti, skoraj nadrealizma, v objektivnost, v realističen prikaz. S svojo prefinjenostjo dosega fotograf, lahko rečemo, monumentalen izraz osebe, pa čeprav otroka. V njegovih delih je moč zaslediti prehod poetičnosti v rahlo patetiko. Čas na njegovih fotografijah se je na trenutek zaustavil ob razmišljanju o obstoju človekove osebnosti in narave, katere del bi naj bil. Ali je človek še vedno del narave v tem industrializiranem in vedno manj humanem svetu? Treba se je odseliti iz njega in to ugotoviti. Odgovor na to vprašanje nam dajejo tudi Rakuševa dela.

Dušan Ivanišin. Med sedmimi razstavljenimi fotografijami prevladujejo portreti, skratka človeške figure in liki z eno samo izjemo, abstraktno fotografijo, za katero ne bi mogel reči, da se na kakršen koli način vklaplja med ostale fotografije. Njegova dela razmišljajo o prihodnosti, v njih najdemo sledi strahu pred bodočnostjo, lahko bi rekel tudi negotovost. Ivanišin prehaja pri svojih delih iz poudarjene osebnosti, beležk življenjskih situacij, ki jih ob današnjem hitrem tempu življenja spregledamo, do monotone vsakdanjosti. Pri njemu ni moč najti neke enotnosti. Zanima ga tako „živa“ fotografija kot tudi njena nasprotnost. Zakaj „živa“ in „neživa“ fotografija? Dovolj je pogled na Ivanišinova dela, pa bomo občutili, da nekatera zares živijo. Zdi se nam da je čas na njih za trenutek zaustavljen, osebe so se trenutek prej premaknile in nehote pričakujemo, da bodo gibanja nadaljevala. Z močno svetlobo, in njenim kontrastom, temo, dobiva Ivanišin sicer mirne, skoraj hladne, a vendarle zanimive rešitve.

MARIO VETRIH

Mladi likovniki Prešernu

Kulturna komisija pri Forumu je za naše kolege v Ljubljani pripravila program dela, ki obsega kar šest področij. Kulturno dejavnost bodo v Ljubljani razvijali na literarno založniškem področju, gledališkem, filmskem, likovnem, glasbenem ter grafično oblikovnem. Mariborski in ljubljanski študentje bomo veliko pridobili, če bomo znali razvijati prijateljske stike in usklajevati naše delo. Glede na to je program dela iz Ljubljane zanimiv tudi za naše načrtovanje.

V literaturi in založništvu so si kolegi zastavili dva glavna cilja. Nadaljevali bodo že eno leto trajajočo živo literarno revijo, ki izhaja v obliki literarnih večerov. Na podlagi prispevkov žive literarne revije bodo pripravili izdajo pesniškega almanaha. Predvidevajo, da bodo za izdajo almanaha potrebovali okrog 7.500 din.

Sedaj že uveljavljena skupina Vetrnica dela v naselju v kletnih prostorih intudi v prihodnje načrtuje vrsto aktivnosti. Med drugim imajo v načrtu gostovanja izven Slovenije (na festivalu Dani mladog teatra v Zagrebu, festivalu Incontrazioni v Palermu ter Theatertage v Judenburgu v Avstriji). Organizirati nameravajo tudi gostovanja dveh domačih in štirih tujih skupin.

Novost je skupina za študentski film. Teži za tem, da bi nastala med študenti organizirana akcija za aktivno sodelovanje pri ustvarjanju filmov. Predsedajmo k likovni sekciji. Do konca leta bodo v mali dvorani študentskega naselja organizirali sedem razstav študentov ALU ter mladih

Letos je bila v mladinskem razstavišču – galeriji Avla – ob 8. februarju odprta že tretja tradicionalna razstava mladih likovnikov slovenskih gimnazij. Letošnja razstava je potrdilo tega, da je med našimi dijaki veliko zanimanje za likovno dejavnost, ki jim omogoča, da neposredno izrazijo svoje misli, čustva, prepričanja s slučajnim, lahkotnim, igrivim ali skorajda tragičnim izrazom. Svoja likovna razpoloženja jemljejo popolnoma resno in brez profesionalnih teženj. Zato ni čudno, da že močno presega tisto mejo začetnega mojstrstva. Skratka, lahko govorimo o nadpovprečnem nivoju razstavljenih eksponatov.

Posebna komisija, ki so jo sestavljali likovni pedagogi in slikarji, je podelila pet enakovrednih nagrad; Andreji Zikuling, Celovec; Rajku Apolloniu, Koper; Božidarju Kemperlu, VI. Ljubljana; Maji Kocmut; Milanu Eriču oba prva gimnazija Maribor.

Posebno nagrado dijakov prve gimnazije je prejel Brane Tomažič, VI. gimnazija Ljubljana.

Razen nagrajencev je komisija izbrala tudi dela, ki so razstavljena v Avli. Na natečaj je prispelo preko 130 del iz petnajstih gimnazij. Zanima me, kaj dela drugih dvajset gimnazij, zakaj niti ne odgovorijo na dopise, zanimivo bi bilo vedeti, kaj počnejo tudi likovni pedagogi.

Ko sem že pri pedagogih ne morem mimo tega, da ne omenim nekorektno delovanje pedagoga pedagoške gimnazije v Mariboru, tov. Zmaga Jeraja. Omenil bi, da pedagoška gimnazija do sedaj ni sodelovala na nobeni razstavi „Mladih likovnikov“. Ali je za prvo in drugo kriv tudi tovariš Jeraj ne vem. Vem pa, da je za tretjo.

Na razpis, ki ga je Avla poslala vsem slovenskim gimnazijam (vštevši slovensko gimnazijo v Celovcu in gimnazijo iz Kraljeva, ki sodeluje vsako leto kot gost) so vse sodelujoče gimnazije poslale v določenem roku svoja dela.

Nekaj dni, preden se je sestala žirija smo prejeli sporočilo pedagoške gimnazije, da ne morejo sodelovati zaradi objektivnih težav. Na pismeno vprašanje, zakaj ne sodelujejo, pa smo dobili odgovor:

„Prejeli smo vaš dopis, v katerem nas prosite, da vam odgovorimo, zakaj na razstavi – Mladi likovniki Prešernu – nismo sodelovali.

Kot vodja gimnazije pedagoške smeri Maribor smatram, da bi bilo prav, da tudi naša šola sodeluje na vaši razstavi, zlasti še, ker imamo v našem predmetniku vsa štiri leta šolanja likovno vzgojo.

Tudi profesorski zbor je bil mnenja, da bi na vaši razstavi sodelovali.

Profesor likovne vzgoje tov. Jeraj Zmago, akademski slikar – specialist, je pravočasno prejel vaše vabilo.“

V. d. ravnatelj: prof. Draga Humek.

Ni dvoma, da krivec obstaja. Zato postavljam vprašanje odgovornosti.

Veliko vprašanje je tudi, kako bo tov. Jeraj sam našel opravičilo za tako dejanje v svoji pedagoški zavesti.

Zanimivo bi bilo tudi vedeti, kako so na vse to reagirali dijaki sami, mislim pa si, da se prav gotovo niso strinjali.

Menim, da je že sama likovna vzgoja na srednjih šolah velik problem. Ena ura tedensko v prvem in drugem letniku še zdaleč ni dovolj, da bi dijak lahko popolnoma in pravilno doumel umetnost, kaj da bi jo šele sam ustvarjal, če se že sam konkretno ne zanima zanjo in ne izkorišča svojega talenta. Nadpovprečni nivo pričujoče razstave samo potrjuje moje misli. Da torej likovna in glasbena vzgoja tvorita predmet osnovne umetnostne vzgoje vemo. Vemo pa tudi to, da tako ena kot druga nimata ne konca ne začetka. Kako ju torej umeti v dveh urah tedensko. Kako lahko potem razumemo to sliko in oni koncert. Samo delno, zakaj se moramo zadovoljevati z delnimi pojasnili! Zakaj človek sili k popolnosti!

Pustimo to, mogoče pa se bo le našel nekdo, ki se bo poglobil in skušal rešiti, kar se še rešiti da. Mogoče je rešitev že blizu; celodnevno bivanje v osnovnih šolah, bi že lahko otroka privajalo, ga počasi izobrazovalo tudi v tej smeri, tako da bi potem v celodnevni srednjih šolah stvar praktično lažje in gladkeje tekla.

Ne smemo pozabiti, da imamo veliko nadarjenih ljudi, da se njihova nadarjenost pojavlja na vsakem koraku, izkoriščamo pa je ne. Vsi sodelujoči na tej razstavi bodo brez dvoma lahko nadaljevali delo svojih prednikov in dosegli enake, večje in boljše rezultate.

LOJZE KLEMENČIČ

KULTURNA

RAZGLEDNICA

iz Ljubljane

kiparjev in slikarjev. V programu je še razstava, ki jo pripravljajo študentje FAGG, z naslovom „Prostorski razvoj univerze“. Ob razstavah so pričeli izdajati kataloge. V letošnjem letu bodo organizirali že šesti tradicionalni kiparski simpozij FORMA VIVA. Na njem bo sodelovalo pet mlajših kiparjev iz Jugoslavije. O sekciji za oblikovanje in grafiko so zapisali, da „deluje na področju oblikovanja vizuelnih komunikacij in prostora, razvijanju grafičnih tehnologij in tehnik (predvsem senografije) in aplikacij le-teh na področju eksperimentalne, umetniške in uporabne grafike z namenom omogočiti zainteresiranim študentom delo in izpopolnjevanje na navedenih področjih“.

Glasbena sekcija pri Forumu načrtuje disko klub Študent, sodelovanje s prireditveno poslovalnico, sodelovanje z likovno sekcijo. Zanimivo je, da imajo v obliki disko kluba Študent več zvrsti glasbe. Enkrat tedensko, v nedeljo, je večer POP glasbe, v petek zvečer JAZZ glasbe ter vsakih 14 dni v sredo zvečer KLASIČNE glasbe. Razstave likovne sekcije bodo popestrili nastopi študentov glasbenikov – tako ob otvoritvah kot tudi v času trajanja razstave. Posebej bodo organizirali večer Glasbene akademije.

Omeniti je treba še delovanje POP skupine „7 svetlobnih let“ ter študentskega okteta „Pavel Kernjak“. Oktet bo verjetno že v marcu pričel s prirejanjem samostojnih koncertov na območju Slovenije. Ustavimo se še posebej ob zanimivostih. Menim, da je dokaj zanimivo za nas delo skupine Vetrnica, študentskega okteta ter žive literarne revije. Delo v eksperimentalni skupini, ki precej daje na improvizacijo pa tudi kvaliteto, je dokaj primerno zastavljeno. Študentska gledališka skupina Vetrnica je pričela delati oktobra 1973 ter je v kontinuiranem delovanju šla skozi aktivno delo preko 50 študentov. Jedro skupine sestavlja le 8 članov. V krogu skupine Vetrnica so literati, snemalci, glasbeniki, slikarji. Ob tem ostaja težišče skupine v gledališkem ustvarjanju. Ustvaritve, ki jih prikazujejo ljudem, temeljijo izključno na kreativnosti članov skupine. Skupina raziskuje nove možnosti medsebojnih odnosov, najprej v skupini, nato med skupino in publiko. Njeno delo ne temelji na igranju, temveč na čim intenzivnejšem doživetju samega sebe in sočloveka, soljudi. Predstavljajo si kot možen kraj dogajanja gozd, ulice, park, morsko obrežje itd. Del njihovih raziskav je tudi vpliv okolij. Lotevajo se vsake nove vzpodbude, ki bi lahko obrodila uspeh. Pomembno jim je le intenzivno, pomembno doživetje življenja. Zato je pri njihovem delu prepletanje gledaliških, psiholoških, socioloških tokov v delu. S svojim delom želijo posegati v novo, neznano, neopredeljeno. V tem je tempo njihovega dela zelo hiter in zahteven.

Njihovi dosedanjí rezultati? Šest večerov v mesecih od aprila do julija, pomladi 1974 izvedenih sedem recitalov pesmi Walta Whitmana „Travnate bilke“, avgusta 1974 štirinajstdnevni delovni tabor v Kočevskem Rogu, septembra je bil posnet film „Poslednji“, oktobra priprava in decembra prikaz predstave z naslovom „O“, decembra še gostovanje tuje skupine Patagruppo iz Rima.

In študentski oktet? Gotovo smo v globini pristaši narodne – lepo zapete pesmi. V tem mu posebej zaželimo uspehe. Mogoče bo kdaj lahko gostoval tudi v Mariboru? Skratka – srečamo pestro razvite dejavnosti. Posebej zanimiva je tudi živa – Life revija. Verjamem, da bomo v tem ob dobri volji in pripravljenosti za sodelovanje med dvema sosednjimi centri, dosegli sinergetske učinke, ki bodo nemahne koristili za nas vse. V tem želim, da bi naše kulturne razglednice potovale pogosto ter z dobrimi željami.

IGOR PLOHL

Brez denarja ni znanja

Kratek sprehod skozi knjigarne, morda že samo pogled v izložbeno okno, polno knjig, zbudi v študentu neslutene apetite. Imeti knjigo, imeti prijateljico, ki ti ne bo le krajšala čas in te odtegnila od (morda) kozarca v zakajeni gostilni, ampak te bo razvnela, ti dala ideje, nove ideje, nova znanja, ki ti jih sam študijski proces ne daje. Morda to, morda pa je knjiga potrebna prav zaradi boljšega obvladovanja učne tvarine in seveda boljše pripravljenosti za opravljanje izpita ali pisanja seminarske naloge. Kakorkoli že, knjiga je potrebna!

Knjigo si lahko izposodiš kajpak v knjižnici, vendar pa je večje bogastvo biti bogat — imeti knjigo, ki je samo tvoja! To ni idilika množice popisanega papirja, ampak včasih kar velika potreba, posebej še takrat, kadar želiš osvojiti nove razsežnosti znanja, ali pa si utrjevati ali dograjevati že pridobljeno znanje. In med te knjige bi prišle tudi obvezne učbenike. Tako je potrebno za posamezna skripta odšteti od 10,— pa vse do 200,— dinarjev, pa čeprav jih prodajajo v okviru šole, brez trgovske marže, torej (upamo!) po nekomercialnih cenah. Pa govorimo, da je v naši družbi brezplačen študij, da lahko študira vsakdo. In če prištejemo izdatke za obvezno literaturo k izdatkom za zadovoljitev osnovnih potreb — hrane in stanovanja (brez obleke, cigaret...) in vse to primerjamo z občinskimi štipendijami, dobimo razliko s krepkim negativnim predznakom. Pa še vedno govorimo...

Oprosti knjiga, prijateljica, da te prikazujem v tako neprimerni luči. Toliko je potrebno izdati za obvezna skripta, študent pa se mora vzgajati tudi družbeno-politično, kulturno...

DVIGNIMO CENO ŠUNDU

Nekaj časa je potekala na celotnem območju Jugoslavije prav žolčna debata o tem, kaj je šund in kaj ne. Spoznali so šund, ga okarakterizirali in mu dvignili ceno. Pa tam ni bilo zraven učbenikov. Ta, dvignjena cena, (z občinskimi in republiškiimi prometnimi davki), ni zdržala dolgo. Verjetno je dobičkonosnost prisilila družbene dejavnike, da so spoznali svojo „zmoto“ in odstranili prepreke. Omogočimo prebivalcem, da se nasitijo, da se njihova ušesa napolnijo s bulvarskimi čenčami, da zvedo, zakaj ta in ta zvezdica ne nosi modrčka in zakaj se uveljavlja moda golih riti... Izobražujmo množico, željno izobrazbe!

Dovolite mi majhno, pa vendar zanimivo primerjavo: cena Novemu Čiku je 7 din, ZUM 5 din, Dvoje 5 din, Eva in Adam 10, Dr. roman 7 din, Super strip 7 din, krimiči in kavbojke od 5 do 8 din... Vse to so revije z veliko naklado in veliko družbeno „koristnostjo“! S sumiranjem 10 zvezkov — npr. ZUM, dobimo približno 620 strani za ceno 50 dinarjev. Za isti denar dobimo 1/3 nekoliko tanjše knjige dr. T. Laha — Ekonomika in ekonomska politika Jugoslavije. Pa se postavlja vprašanje: Kaj je bolj potrebno in če je banalno razmerje, ki sem ga prikazal, res družbeno opravičljivo? Sicer pa, zakaj bi se slepili!

MARJAN VEŠNAR

Na predsedstvu pokrajinskih klubov so se dogovarjali o seminarju, ki bi naj bil 28. in 29. marca, pa jim je predvideni datum propadel, ker so bili navzoči mnenja, da bo udeležba zelo slaba, ker je 30. januarja Velika noč.

Prepričani smo, da jim na seminarju predvideno predavanje o religiji niti najmanj ne bo škodilo.

JEDILNIK FRIDOLINA FRIDOLINČKA

zajtrk
dopold. malica
kosilo

popold. malica
večerja

študij ogret na 10 stop. C
študij ogret na 30 stop. C
brez ogretega študija z ovehavanjem
sosedovega kosila
študij ogret na 50 stop. C
je ne potrebuje več ker se je jedilnik
prevečkrat ponovil

STIPENDITORJI se lahko igrajo s študenti in štipendijami le tako dolgo da ostane vsaj kakšen študent še malo zdrav ker ostali so že tako pokojni
STUDENTJE ne obupajte dokler še živite!

KATEDRA

izdaja visokošolska konferenca zveze socialistične mladine na mariborskih visokošolskih zavodih
ureja uredniški odbor:
glavni urednik: drago pišek
odgovorni urednik: mik rebernik
sekretarka uredništva: marija šuta
študentje in visoko šolstvo:
mario vetrih (urednik), darko koren, igor plohl
politika in gospodarstvo:
marjan vešnar (urednik), jani siranko, bojan kovačič
kultura:
mitja žitnik (urednik), boris čerpes, lojze klemenčič
likovnost:
ferdo rakuša (urednik), silvije popovič, milan erič
tehnični urednik: marjan hanl
lektor: branka vaupotič
Katedro sofinancirajo: Združenje visokošolskih zavodov Maribor, VK ZSM MVZ, Kulturna skupnost Slovenije in SO Maribor. Uredništvo in uprava Ob parku 5, 62000 Maribor, telefon 22-004, tekoči račun 51800-678-81846. Nenaročenih slik in rokopisov ne vračamo. Cena izvoda je 2,00 din (letna naročnina 25,00, za ustanove in podjetja 30,00 din). Tiska CGP Mariborski tisk, Maribor.

V prejšnji številki Katedre so se nam, pri komentarju tov. Boža Merca k Žitnikovem članku o Solženicinu, vrinile neljube napake:

1. teksta nismo mogli objaviti kot fotokopije zaradi tehničnih ovir (bil je pisan na rumenem pisemskem papirju);
2. v tretjem odstavku komentarja je izpadel del teksta. Stavke se pravilno glasi: „In če tov. Žitnik mimogrede priznava, da je morda preostro razumel Solženicinove izjave, potem mu moram povedati, da jih sploh ni razumel, oziroma, kar je še bolj žalostno, da ni razumel niti našega dobrega Levstika.“

Bralcem in tov. Božu Mercu se toplo opravičujemo, če pa kdo ni razumel polemike, mu svetujemo, da si prebere Naše razglede z dne 21. marca 1975 in sobotno prilogo Dela z dne 22. marca 1975.

O pisanju . . .

Ljubi človek je pričel že zelo zgodaj. Pridno se je usedel k skali med tem ko mu je tajnica kuhala kavo in klesal in klesal, da ga je bilo veselje pogledati. Seveda je dinozavrom šel njegov hrup toliko na živce, da so ga pregnali v črno luknjo. Tajnica je ostala zunaj. Pisalni stroj iz tistih časov ni povsem ohranjen. Danes tipkamo manj hrupno, a včasih vseeno zaženemo veliko več hrupa. Posebej veselo smo v naši slovenski deželici zavrteli hrupno pisano ploščo okoli moderne poezije. Prišlo je celo tako daleč, da je moj sosed Jaka, ki še živ dan ni prečital niti ene pesmi (ker jih je raje igral na „frajtonarco“), pogumno segel v polemčno polemiko o „tuti moderni poeziji“. To je zijala žena Lojzka. He . . . In ostali člani hecnega sveta. Jaka, ki je doslej veljal le za odličnega „frajtonarja“ v hipu postane poznan po deželi. Še psica, stanovalka, Rika se je silno prevzela in je sosedov Muri še povohati ni smel. Od jeze je šel in . . . in . . . (saj veste, kaj hočem reči) . . . in . . . Jakov avtomobil. Škoda. Škoda. Jaka se je razjezil in grdo zaklel. S tem je imel uvod v serijo kletvic, ki pa jo je prekinila televizija, ko je pričela smetati stare umetnine—hiše, ki da na Lentu tako žalostno propadajo. Neki televizijec je splezal celo na Jakovo garažo in oplazil velekritika s kamero, da se mu je milo storilo. Zvečer se je videl na televiziji in je spontano zaploskal. He . . .

Zvezdice pa so sijale in . . . Sedaj, ko je Jaka „frajtonar“ postal toliko slaven je zabrisal ljubo frajtonarco v kot in konec je bilo s Slaki. Ko so o dejstvih drugi dan ljudje brali v časopisju, so kot ljubitelji planili v novo polemiko nad tako namočenim in napihnjenim ravnanjem sosedu Jake, ki je sedaj postal slaven po drugi plati. Postal je jesihovo nesrečno obrekovani pesnik. Nadel si je nežno ime Jakos, zlezal na prvo drevo in se proglasil za bodočega NOBELOVEGA nagrajenca.

Pri tem si je odžagal zeleno vejo, na kateri je sicer malo prej počila njegova . . . (saj veste) . . . in je padel v luknjo. No . . . Spet so prišli na vrsto navijači in celo ljubitelji so bili med njimi. Jaku je priljubljenost toliko narasla, da je imel dolgo brado. Postal je slikar in si sezidal veliko hišo ter vzdihoval o miru . . . Med tem ko so cene repinčlja na trgu silno rasle, so novinarji blazno pisali o škandalih. Jakova slika se je pridno bohotala ob zavitem repinčlju in smeja ni bilo ne konca ne kraja. Sredi tega veselega ringaraja so pridno izgube delili in učeno razmišljali o pospeševanju dejavnosti. Vključil sem se v polemiko in si zaželel, da bi na svetu bile le dve sestri — moderna ter neumna poezija. Ob pomanjkanju pravih očal ljubki dvojčici tepci ne morejo razločevati. Naj gredo z njimi spat in zjutraj nežno zbudeni bodo kot prerajeni ploskali jasnemu jutru. Konec prešeren, vse dobro. Rad te imam. Da bi nam enkrat skuhal še kašo.

IGOR PLOHL

NOV SVETOVNI REKORD

Končno smo tudi Slovenci dobili svojega zmagovalca, ki se bo vpisal v Mc Guinnessovo knjigo rekordov. Student 1. letnika VEKS je nedavno podrl svetovni rekord v žretju palačink. Dosedanji naslov najboljšega jedca palačink je držal Američan (glej faksimile vesti v Delu z dne, 12. 3. 75), ki pa je, kbt izgleda, imel bolj slab apetit. Sašo je namreč pojedel 20 (dvajset) palačink v 6 minutah in 50 sekundah!

SPET REKORD IZ PONVE

CLEVELAND — Štiri-najsletni Eric Stone iz Akrona v Ohiju je v 14 minutah in 40 sekundah popravil 23 s sladkorjem potresenih palačink. S tem je izboljšal rekord angleškega študenta iz Durhama, ki je nedavno snedel 20 palačink v četr ure.

De10-12.3.1975

V šolski študijski knjižnici na VTS ne izposojajo knjig oz. skript svojih profesorjev. Od knjižničarke boste dobili pojasnilo, da si knjige ali skripta lahko kupite v knjigarni.

Očitno so profesorska skripta tako slaba, da jih nihče ne kupuje, pa si morajo uboge profesorske pare na ta način iskati kupce.

POD PLEKSI KOŠI ZMAGA KATEDRE

V prenobito polni moderni košarkaški dvorani v študentskih domovih je bila, 16. 3. 1975, odigrana košarkarska tekma med reprezentancama KUD Student in Katedre. Dvoglava množica je s ploskanjem pozdravila prihod obeh moštev, ki sta si v znak spoštovanja zapeli svoji tekmovalni himni. V prvih minutah napetosti, treme in piva se je pri moštvu KUD Študent najbolj izkazal Bubula, ki je dosegel tudi ničkoliko košev v korist svoje ekipe. Pri moštvu Katedre pa se je izkazal pesnik Mitnik, ki je z epskimi potezami, lepoto stila in pojave, metal žogo v in tudi mimo koša. Rezultat po prvem polčasu je bil 32:36 v korist Katedre. Med pavzo je trener in kapetan KUD Bubula vse nahrulil, kar je bilo vzrok, da so v drugem polčasu v prvih minutah prejeli kar 20 košev in tako pošteno ušli vodečim katedrašem. Proti koncu tekme so katedraši popustili, kajti pričelo je primanjkovati poživila (piva) in kudovci so se uspeli nevarno dvigniti s svoje nezavidljive kakovostne ravni. Ob zadnjem sodnikovem pisku se je končala tudi tekma, v kateri so se kudovci od katedrašev marsikaj naučili, med drugim tudi, da ni vse zlato, kar se sveti. Rezultat je bil 68:59, ko se je na semaforjih iztekel čas, ki tokrat ni bil naklonjen KUD. Pevci in plesalci pa so na koncu te uspele manifestacije v recitalu obljubili, da se bodo do prihodnjega srečanja pošteno popravili.

ORGAN

KDOR S PAMETJO BERE, NE BERE VELIKO,
ČE PA BERE, BERE KATEDRO!